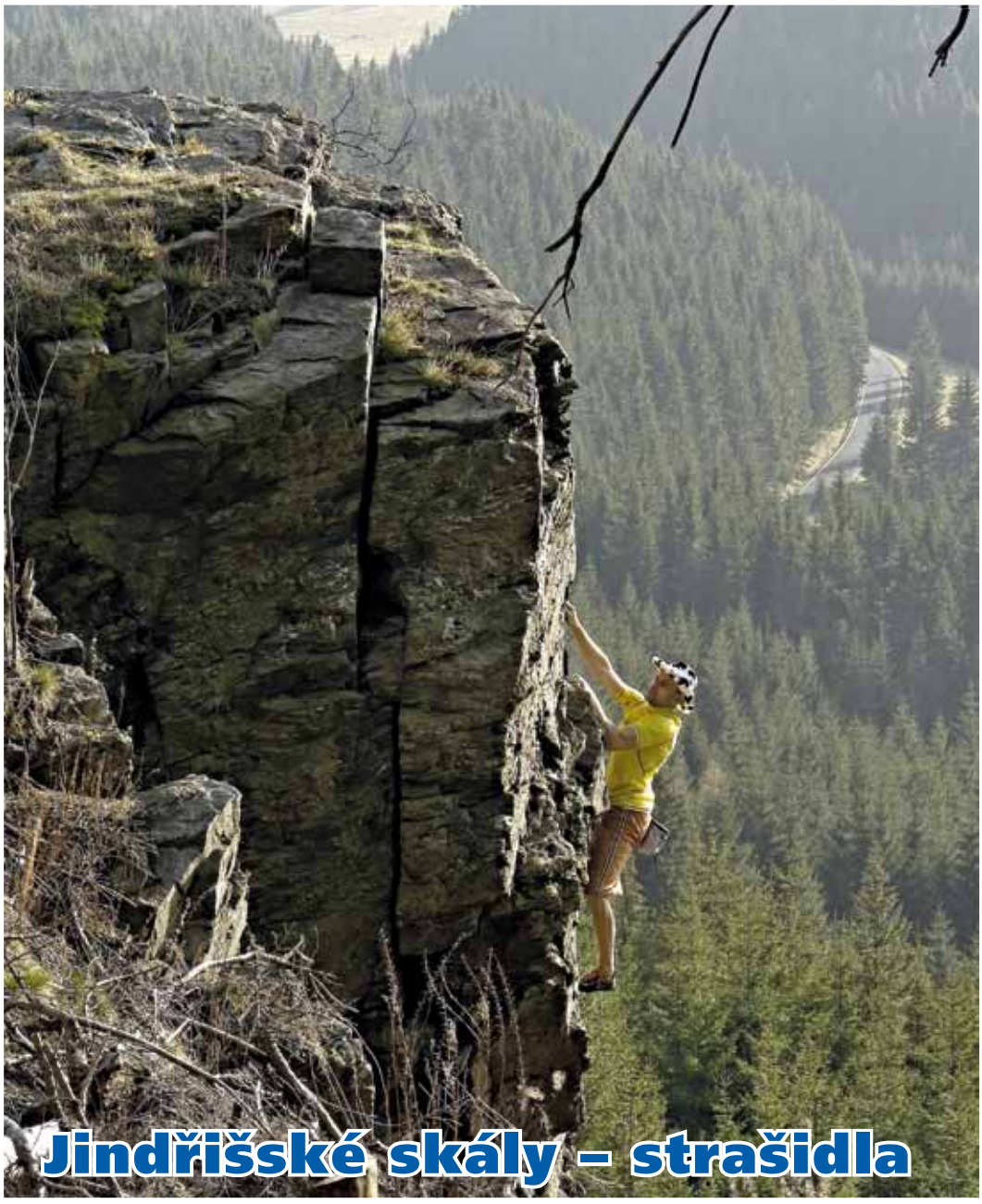
Ročník 5 / číslo 8
srpen 2016
30,- Kč / 1,50 €
nebo výhodné předplatné

KRUŠNOHORSKÝ ERZGEBIRGE LIFE

MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY – ZÁPAD

Jindřišské skály – strašidla

Z obsahu:

Marienberg – horní město s bohatou historií
Čtěte na str. 18

Tip na výlet: Vodní nádrž Přísečnice
Čtěte na str. 24

Krušnohorské letní povodně
Čtěte na str. 31

ÚVODNÍ SLOVO

Chléb a hry

Heslo „chléb a hry“, pocházející ze starého Říma, se, pokud jde o vládnutí, úspěšně zachovalo až do dnů dnešních. Nic na tom nemění skutečnost, že se pojmy „chléb“ a „hry“ podstatně změnily. Chlebem jsou plné supermarkety, auta, dovolené a vše, co si bujně přejeme. Hry nevyžadují usmrcení poražených gladiátorů, ani utkání bezbranných odsouzenců s vyhladovělými šelmami.

Mnozí diváci se sice při fandění projevují dost krvežízniv, ale hromadné hroby sportovců po každé olympiádě, fotbalovém či jiném mistrovství by se jim asi nelíbily. Stačí ty nekonečné spory mezi obcemi o umístění úložišť radioaktivního odpadu, a teď by navíc musely ukládat ještě poražené sportovce.

Ale vážně. Zdá se, že i bez starého Říma a gladiátorských her tu máme těch ukrutností víc než dost. Bitky na stadionech, spojené s jejich devastací, jsou bohužel jen nevinným skotačením v porovnání s agresivními demonstracemi, o terorismu ani nemluvě. Budeme-li všechny tyto malé i velké vzpoury sledovat, vždy se nějaká příčina a důvod nalezne. Neexistuje ale nějaký vyšší důvod? Vždyť agresivita jedinců, skupin či národů existuje odedávna. A jak je to s odreagováním? Oproti ještě nedávným časům dnes nemáme základní vojenskou službu. V Evropě mladá a střední generace nepoznala válku. Ale hlavně, fyzická a manuální práce přestala prakticky existovat. Všechny tyto „nádherné“ příjemnosti však porušily rovnováhu mezi naší patrnou i skrytou agresivitou a možností se jí zbavit.

Samozřejmě, nejsme si ve všem rovni. Ti životně aktivní a úspěšní z nás to v podstatě ani nevnímají. Ovšem jsou zde i ti méně úspěšní, kteří mají také svoje představy o úspěchu. A zde je právě to pole neorané pro tvorbu agresivních jedinců i různě velkých skupin.

Nerozhodují přitom ani tak národnost, barva pleti nebo náboženství, ale hlavně podmínky, které v různých místech světa tu vznikají a tu končí. A už jen proto si važme i přes různé výhrady podmínek u nás doma a užívejme neagresivně, ale pokojně vše, co nám prázdninový čas nabízí.

Vaše redakční rada

Rio de Janeiro, srpen 2016: chléb a hry v novodobém pojetí

Z obsahu / Aus dem Inhalt

Z naší přírody: Čtyři desítky let lezení po skalách v severozápadním Krušnohoří
Aus unserer Natur: Vierzig Jahre Klettern im nordwestlichen Erzgebirge 4

Ze společnosti a kultury: Novinky 5. ročníku Landart setkání v Königsmühle
Kultur und Gesellschaft: Neuigkeiten des 5. Landart-Treffens in Königsmühle 7

Ze společnosti a kultury: Zajímavé kulturní a sportovní akce v regionu
Kultur und Gesellschaft: Interessante Kultur- und Sportveranstaltungen in der Region 8

Aktuality: Krušnohorské šperky na Božím Daru
Aktualität: Erzgebirgsschmuck in Boží Dar 9

Aktuality: Pátý hřebečenský montánní výšlap
Aktualität: Die 5. Hengstererbener Montanwanderung 10

Ze společnosti a kultury: Výstava starých pohlednic a fotografií Jáchymova
Kultur und Gesellschaft: Ausstellung der alten Fotos und Ansichtskarten von Jáchymov 11

Ze společnosti a kultury: Pouť na Mariánskou
Kultur und Gesellschaft: Die Walfahrt nach Mariánská 11

Hory a lidé: Jedenadevadesátiletý Ferdinand Boček vzpomíná
Gebirge und Leute: Der einundneunzigjährige Ferdinand Boček erinnert sich 13

Hory a lidé: Měl jsem se ptát víc
Gebirge und Leute: Ich sollte mehr fragen 14

Aktuality: Zastupitelé a občané Abertam navštívili Ichenhausen
Aktualität: Vertreter und Bürger aus Abertamy haben Ichenhausen besucht 16

Téma: Marienberg – horní a posádkové město s bohatou historií
Thema: Marienberg – Berg- und Garnisonsstadt mit reicher Geschichte 18

Aktuality: Jáchymovští démoni v Ostrově
Aktualität: Die Dämonen aus Jáchymov in Ostrov 21

Historie: Heřmanov – jedna z nejmenších obcí na Nejdecku
Geschichte: Heřmanov – eine der kleinsten Gemeinden in der Umgebung von Nejdek 22

Tip na výlet: Vodní nádrž Přísečnice
Ausflugstipp: Der Stausee Přísečnice 24

Aktuality: Veteráni na krušnohorských silnicích
Aktualität: Oldtimer auf den Erzgebirgsstraßen 26

Když se řekne: Štola a šachta
Wenn man sagt: Der Stollen und der Schacht 27

Recept měsíce: Recepty z bylinek a lesních plodů
Rezept des Monats: Die Rezepte aus Kräutern und Waldfrüchten 28

Abertamské noviny: Požár hotelu Stará pošta
Aberthamer Zeitung: Der Brand des Hotels Stará pošta 28

Boží Dar: Taková byla Anenská pouť
Boží Dar: So war das Annafest 30

Zaručené počasí: Krušnohorské letní povodně
Das Wetter: Die Sommerhochwasser im Erzgebirge 31

Ročník 5 / číslo 8
SRPEN 2016

MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY – ZÁPAD
Registrace MK ČR E 20467
Vydavatel KRUŠNOHORSKÝ LUFT, o.p.s.
IČ 29160154
Ředitel Jiří Kupilík

Sídlo - Adresa redakce
Komenského 299, 362 37 Horní Blatná
Kontakt tel: 602 415 187
E-mail herzgebirgeluft@seznam.cz
www.krusnohorskyluft.cz

Bankovní účet 253184266 / 0300
IBAN: CZ53 0300 0000 0002 5318 4266
BIC: CEKOCZPP
Cena výtisku 30 Kč/ks
Předplatné pololetní
V místě distributora 150 Kč/6 ks
Poštou na doruč. adresu 300 Kč/6 ks
Do zahraničí poštou: 18 EUR/6 ks

Inzerce cena podle velikosti a opakování tisku po dohodě s vydavatelem 602 415 187
E-mail: herzgebirgeluft@seznam.cz

Redakční rada
Jiří Kupilík, Lenka Löfflerová, Michal Urban, Pavel Andrš, Ulrich Möckel, Eva Skalníková, Václav Kupilík, Petr Mikšíček, Hanuš Hron, Martin Liška

Foto na titulní stránce: Karel Vozáb
Logo Lenka Michaluková
Kulturní programy Jana Picurová
E-mail: picu.japicu@gmail.com
Sportovní akce: Eva Nduwimana
evanduwimana@gmail.com

Distributoři
Abertamy - Lenka Löfflerová
Boží Dar - Jitka Peřina, Karel Picura
Horní Blatná - Eva Chlumská, Jiří Kupilík
Jáchymov - Jaroslav Ochec
Lesná - Dana Waldsteinová
Merklín - Hedvika Roznerová
Myslivci aj. - Ivana Pečimúthová
Nejdek - Alena Veselá, Pavel Andrš
Německo - Ulrich Möckel
Pernink - Kristina Košnerová
Potůčky - Lenka Štrauchová
Pstruží - Anna Heranová
Srní - Ivan Medek

Prodej
Abertamy - Maso Zacharda, U Březiny, infocentrum
Boží Dar - Konzum Čáda, infocentrum
Horní Blatná - U Gity, infocentrum
Jáchymov - muzeum, infocentrum
K. Vary - Krajská knihovna - infocentrum
K. Vary - Z. Štréblová
Mariánská - horská chata Na Sluníčku
Nejdek - trafika, hotel Anna, lékárna
Nejdek - Jamajka, trafika Pospíšil, infocentrum
Ostrov - Dům kultury, Infocentrum
Pernink - U Patrika, květinářství
Pernink - benzinová pumpa, infocentrum
Sokolov: Klášterní kostel sv. Antonína
Tisová - Kukačka
Vysoká Pec - obchod - potraviny

Další distributoři jsou vítáni!

Náklad 950 kusů

Uzávěrka příspěvků do příštího vydání měsíčníku je 6. 9. 2016.

ZŠ Nejdek, Karlovarská, slaví 50 let své existence

Letos uplyne už padesát let od chvíle, kdy byla otevřena Základní škola Nejdek, Karlovarská (tehdy Fučíkova). V rámci oslav probíhá řada akcí, jež vyvrcholí v sobotu 10. září.

Příběhy ze školních lavic

Žáci II. stupně si vyzkoušeli vlastní tvorbu humorných příběhů v rozsahu 10 až 15 vět, při níž vycházeli ze svých zkušeností či ze zážitků svých rodičů a prarodičů. Z třídních kol postoupilo 41 nejhezčích prací. Češtinářky je zhodnotily a udělily body. Všichni žáci podali pěkné výkony, jednotlivé příběhy byly vypracovány s velkou dávkou humoru a spisovatelského umu. Do soutěže byly zařazeny i dvě zdařilé amatérské básně. Výsledky soutěže najdete na www.zskarlovarska.cz. Všechny práce jsou vystaveny ve vestibulu školy.

Dort a přání škole

Naše velká žluto-oranžová jubilantka si ke svému kulatému výročí zaslouží nějaký dárek. Proto se ve vestibulu objevil velký bílý papírový dort, u něj stojan a na něm cedule s tímto nápisem: „Tento dort má 9 pater, stejně jako má naše škola 9 ročníků. K padesátým narozeninám, které ZŠ Karlovarská oslaví v září 2016, jí tento dort ozdobíme – každé patro jeden ročník. 1. třída je základ veškerého vzdělání, proto spodní patro připadne prvňákům. Představte si, že jste cukráři, kteří na dort lepí marcipánové ozdoby. Ty vytvořte z papíru, plastu či jiných materiálů a na své patro je s třídní učitelkou (třídním učitelem) nalepte. Kdyby převládala žlutá a oranžová barva, bylo by to prima.“

Byli jsme příjemně překvapeni, jak originálně každý ročník úkol splnil.

Výsledek je parádní. Všem, kdo se zapojili, moc děkujeme!

Dalším dárečkem pak byla přáníčka. Žáci všech ročníků jich napsali tolik, že se nevešla ani na pořádně velký papír. Ta nejhezčí a nejčastěji se opakující přání jsme přidali do almanachu, který si můžete zakoupit v kanceláři školy za 50 Kč.

Happening „Obejmeme svoji školu“

Žlutá a oranžová, to jsou naše barvy. Všichni jsme si je oblékli v úterý 14. června a před školou jsme vytvořili velkou „padesátku“. Malí, velcí, těsně vedle sebe, jsme zamávali do kamery dronu, jenž se nám vznášel nad hlavami. A pak jsme vytvořili opravdu dlouhý řetěz a tu naši oslavenkyni objali. Přejeme jí všechno nejlepší! Videa a fotografie z akce najdete na stránkách školy.

Bedřiška Treglerová, Romana Stupková
foto: Bedřiška Treglerová, Luboš Draxal

150 let sboru dobrovolných hasičů v Horní Blatné

První sobotu v srpnu oslavila Horní Blatná výročí 150 let od založení sboru dobrovolných hasičů. Akce se konala na náměstí pod záštitou hejtmana Karlovarského kraje Martina Havla. Oslav se zúčastnili i s technikou zástupci hasičů z okolních obcí.

Součástí bohatého programu byl závod hasičských družstev v tradičním „požárním útoku“. Každé družstvo muselo zasáhnout terč vzdálený sto metrů od startu a přitom zapojit soustavu savic, čerpadla a hadic v co nejkratším čase.

Odpoledne hornoblatenští hasiči obdrželi nový slavnostní prapor, který po mši v kostele sv. Vavřince posvětil páter Marek Bonaventura Hric.

Martin Liška

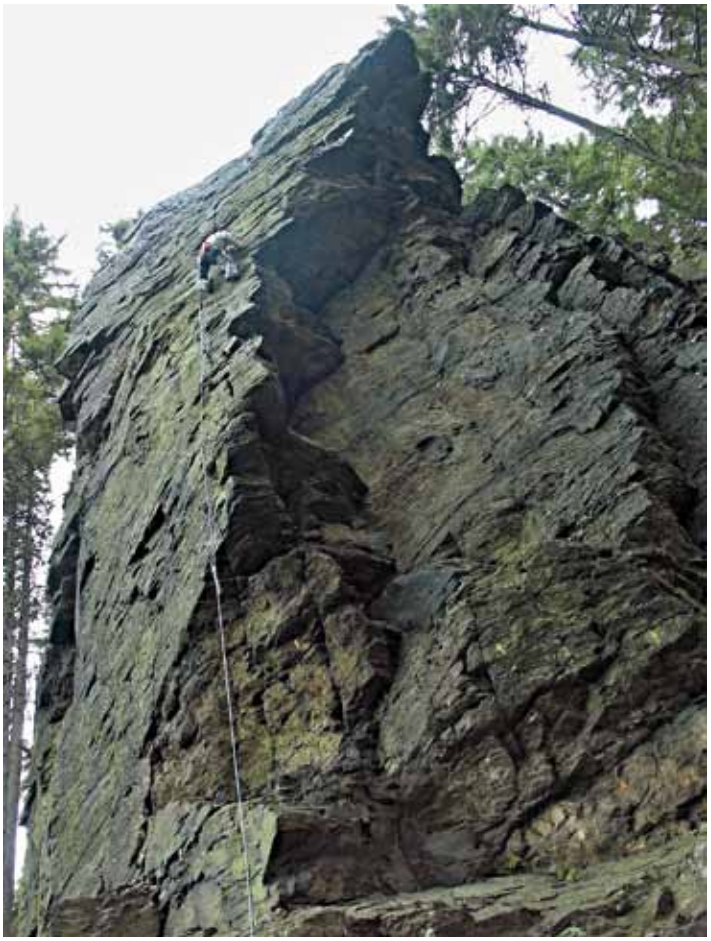
Čtyři desítky let lezení po skalách v severozápadním Krušnohoří

Základem horolezecké školy býval trénink na skalnatých srázech nevelké výšky. V roce 1975 došlo i na skalky severozápadního Krušnohoří mezi Zaječí horou a Klínovcem. Je to prostor s výskytem skalních mrazových srubů, kde jsem se v sedmdesátých letech pravidelně pohyboval s lanem v batohu pěšky, na kole nebo vlakem a který dobře znám.

Při přípravě na lezení ve vysokých horách, v té době hlavně ve Vysokých Tatrách, byly pro nás důležité jednodenní výlety na tyto skalky, a to bez podpory a účinného jištění, třeba i uprostřed zimy. I ten sebemenší výstup hodnocený jako snadný v létě se v zimě stával vážným podnikem a sníh vytvářel obzvlášť silnou atmosféru, která dodávala pocitům na intenzitě. Ani léto v přípravě na hory nebylo žádnou výjimkou a zalézt si na skalkách v období veder pěkně v chládku hor nemělo chybu.

Slézání skal postupovalo rychle a logické linie byly pokořovány tehdejší technikou zajišťování vyjímatelnými uzly na smyčkách, vklíněnci a skobami. Smyčky, také zvané lanovice, byly odřezky z odložených lan. Vklíněnce byly kovové matice různých velikostí provlečené lankem. Skoby, zatloukané a vytloukané kladivem do skalních štěrbin, byly železné, a to různých rozměrů, s očkem pro karabinu. Většinou se vyráběly doma na koleně z materiálu, co dům dal.

Prvními průkopníky této zábavy zde byli v 70. letech spolu se mnou kamarádi a horolezci z Karlových Varů, kteří postupně rozmnožovali prvovýstupy na stěnkách Jindřišských skal u Horní Blatné, Holubích skal mezi Českým Mlýnem a bývalými Háji i na skalce naproti saskému Jugelu nad Potůčky. Zdejší skalní mrazové sruby, k velké radosti horolezců, jsou výsledkem přírodního působení vody proniklé na svazích hor do puklin v hornině. Po zmrznutí na led voda zvětšuje svůj objem, čímž dochází k odlamování celých skalních bloků směrem do údolí a vzniku zajímavých skalních stěn. Líce skal, po nichž se leze, jsou celistvé a pevné. Skalky jsou z fylitu, tence břidličnaté horniny, v níž křemen vysoce převažuje nad slídovými lístky. Vzniku líce je příznivé i převládající protiklonné zbřidličnatění horniny se spoustou chytů v ostrém úhlu výhodném k lezení. Lezení na těchto chytech zvaných madla horolezci milují.

Pěkně odspodu nahoru na Jindřišských skalách

Památka na staré časy

I skalky mívají svůj příběh

O existenci výstupů na skalky severozápadního Krušnohoří (ještě před vydáním jejich prvních popisů v horolezeckých průvodcích) se horolezci dozvídali především prostřednictvím pravidelných běžeckých vytrvalostních lyžařských závodů kolem Blatenského vrchu. Závody pořádali chalupáři s horolezci v Horní Blatné a Abertamech, a to nejprve pod záštitou Zlaté lyže Opravy, později takzvané Blatenské desetihodinovky. Jindřišské skály byly od startu závodu tak blízko, že se tam po nich chodila takzvaně šidit smrt a lezlo se na ně. Na Holubí skály se jezdilo na lyžích a malé Potůčky stály tak trochu stranou.

Pro horolezce, kteří se na běžky postavili jednou za zimu, nebo pro ty ze vzdálenějších míst byla existence skalek lákadlem, proč právě na tyto závody vůbec přijet. Postupné zveřejňování výstupů a jejich aktualizace byly v té době nesystematické, byl to nepřehledný běh na dlouhou trať a také se podceňovalo a zanedbávalo. Horolezecký průvodce nakladatelství Olympia Praha z roku 1987 pro Západočeský kraj popisoval stav, který byl v době vydání 12 let zastaralý a neúplný, a Lezecký průvodce Krušných hor z roku 1999 na něj bez patřičného doplnění navázal.

Podle těchto průvodců se zdánlivě v centrálním Krušnohoří po roce 1975 jako by nic nedělo a nic nového nevylezlo. Opak byl pravdou. V létě 1976 byly vylezeny první cesty v Potůčkách. Nejsmě-

Fylit – nejběžnější hornina oblasti mezi Potůčky a Božím Darem

lejší stěnové průstupy období s vyjímatelným jištěním byly vykonány v zimě 1984 na „Jindřiškách“ společně s Plzeňany v té době ještě působícími v Karlových Varech. V rámci tréninku na zimní Vysoké Tatry byla na „Jindřiškách“ vylezena vůbec ta nejobtížnější místa s největšími převisy zajištěná pomocí vyjímatelných plochých smyček, miniatur vklíněnců a tehdejší novinky – Abalakova výstředníku, zdokonaleného vklíněnce do velmi mělkých hnízd a spár.

Výpadkem průběžné evidence výstupů z horolezeckých průvodců se pak stalo, že cesty vylezené s vyjímatelným jištěním byly později považované za nepřelezené a přihlašovány jako nové cesty s nýty. A oblast Potůčky jako by nebyla. Takový je život!

Jindřišské a Holubí skály se však po zveřejnění oblastí v horolezeckých průvodcích staly známější a navštěvovanější.

Jak se vyvíjely techniky zajištění na skalkách

Říkalo se a říká se, že dobrý horolezec je jen živý horolezec. A tak vše směřovalo a směřuje ke zvyšování bezpečnosti lezců čím dál dokonalejšími způsoby jištění vylučujícími jeho vytržení ze skály.

Vynalézavost a umění vyhledávat a zakládat uzle, vklíněnce a skoby, často i značná odvaha se jim pak i svěřit, vzaly časem postupně za své. Uzle a vklíněnce, nejistě držící v hornině s obsahem slídy, a skoby ničící skálu opakovaným zatloukáním a vytloukáním byly nahrazovány expanzními nýty – kovovými pomůckami, jež se zatloukají do předem vyvrtaného otvoru ve skále a používají se jako jisticí body.

První vykoval šachetní kovář z doslechu o tom, jak má vypadat. Svými parametry by dnes v žádném případě neprošel. Jak se časem ukázalo, nýty v nadmořských výškách 700 až 900 metrů, kde skála vzdoruje drsnému klimatu horských svahů, byly vlivem teplotních změn, při nichž se rozpínaly a stahovaly, vytlačovány ze skály.

Dnes jsou na skále osazeny certifikované nerezové borháky, což jsou trvalé kotvicí body vlepené do skály chemickou maltou, které splňují současné bezpečnostní standardy. Viditelná jsou z nich pouze malá lesknoucí se očka sloužící pouze k zajištění. Při výstupu se do nich připíná lano karabinami. Jejich životnost je minimálně 50 let, pokud se nesprávným používáním mechanicky nepoškodí krutem.

Jedině lidská chyba, velmi výjimečná i zde, však může být příčinou nepříjemností. Diskuse se stále vede, ale už jen kolem možného rizika pádu, a to o takzvané délce tlamy a jejích následků. V současné době se tak po 41 letech dá

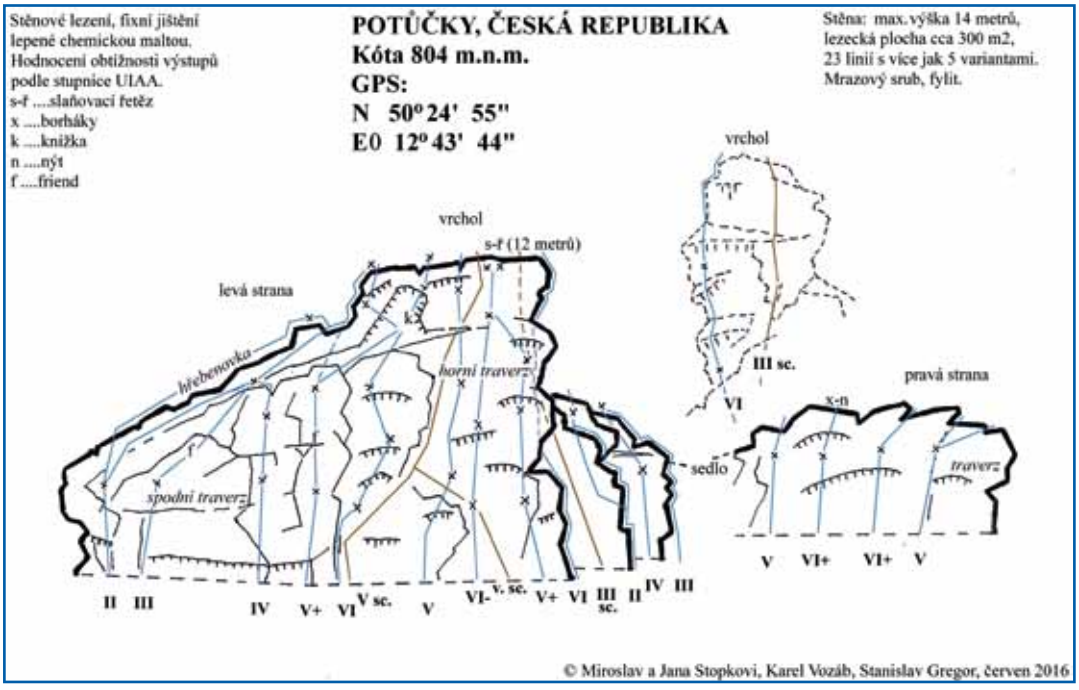

Bezpečnost jištění

mluvit o těchto skalkách jako o stabilizovaném terénu, kde bylo vše přizpůsobeno bezpečnosti, ovšem popravdě také lenosti a pohodlí. Už žádné vláčení se s těžkou kovárnou na zádech pod skalky. Lezení už zde nepatří do kategorie nezajištěných nebezpečných sportů. Vystačí lano a karabiny.

Novodobá epocha lezení na skalkách

Lezení samotné je již delší dobu v módě a zažívá neobyčejnou oblibu. Poté, co se zbavilo obrazu aktivity lámající vaz, vstoupilo do tělocvičen i škol. Z dříve odvážných, spoře odjištěných cest se tak po 41 letech postupného dozajišťování

Holubí skály

staly výstupy víceméně bezpečné, a tím se otevřely i pro začátečníky a nejširší horolezectví provozující veřejnost. Zahlédnout však na skalách můžete stále ještě horolezce překonávající sama sebe při dobrodružném výstupu vlastními silami, a to pěkně odspodu nahoru.

Nástup umělých horolezeckých stěn hluboce ovlivnil lezení jako takové: hasiči, horská služba z obou stran státních hranic, výpravy z příměstských dětských táborů, mládež ze zážitkových zájezdů Nizozemců a Němců, i takzvaní hobíci ze světa outdooru, kteří lezou na skalky jen příležitostně, spoléhají dnes hlavně na bezpečí horního jištění, kdy lano nevede prvolezec, ale je upevněno shora. Jde o lezení bez rizika pádu.

Největší nápor v návštěvnosti zažívají Jindřišské skály, Potůčky ho můžou očekávat a Holubí skály jsou zatím s modernizací dozajišťování pozadu a lezení po vlastním vyjímatelném jištění většina lezců z tělocvičen neumí a nemusí.

Jak se ke skalkám dostat

Žádný problém. Lezení nemusí být nutně účelem. Přijďte se tam podívat. Návštěva popisovaných oblastí je ideální pro pěší turistiku, výlety na kole a k objevování bohatého okolí. Přes den tu potkáte zvěř, sledovat můžete horolezce v akci nebo zažijete magické představení počasí z vyhlídek.

Plánek přístupové cesty k „Jindřiškám“ s názvy skalek je přišroubován na sloupku turistického značení proti vchodu do městského úřadu v Horní Blatné, a to včetně GPS souřadnic. Stačí je uložit do mobilu. Z vyhlídkové skalky Borůvčí je zvláště působivý pohled do údolí Blatenského potoka a na lesnatý hřeben Zaječí hory. Z Okna pak na saskou horu Auersberg a osadu Jugel. Mezi skalkou Okno a Křemenáč se nachází ojedinělé kamenné moře s úlomky skal nahromaděných na svahu ve formě nezpevněného sedimentu připomínajícího suťová pole velehor.

Holubí skály jsou rozloženy nad serpentinou lesní silnice stoupající z Českého Mlýna osady Zlatý Kopec k rozcestí u Mílova. Skalka pojmenovaná jako Okenní se stala námětem vkusného dřevěného upomínkového turistického přívěsku pohraniční obce Potůčky a daleko od ní není ani novostavba kapličky na Mílovské cestě.

Skalka na lezení v Potůčkách se nachází jen pár kroků v lese za sloupem horní stanice lanovky Skiareálu Potůčky. Od nejvyššího sloupu lanovky je nádherný výhled na saské město Johanngeorgenstadt, protější horu Rabenberg, osadu Stráň a Blatenský vrch. Z vrcholku skalky je k vidění i část saské osady Jugel. Je tu možnost sjet si sjezdovku i v létě, a to na trojkolce, kterou zde za úplatu zapůjčují.

Skalky mezi Zaječí horou a Klínovcem byly i v minulosti velmi oblíbeným cílem turistů, jak to naznačují obrázky z knížky Za ztracenou slávou západního Krušnohoří z roku 2015. Pryč jsou však časy, kdy obnažené skály zkrášlovaly zdejší krajinu. Dnes i s krásnými výhledovými body do krajiny postupně zarůstají lesem a upadají téměř v zapomnění.

Karel Vozáb

Borhák

Skalka v Potůčkách

Novinky 5. ročníku Landart setkání v Königsmühle

Při letošním ročníku Landart setkání v Königsmühle poblíž Háje u Loučné pod Klínovcem budete ve dnech 26. až 28. srpna moci „ochutnat“ novinky, které, doufáme, zpestří program a vaše zážitky.

Sobota a neděle (vždy od 10 hodin) budou zahájeny širším programem pro děti. Na místě bude možné rýžovat stříbro, stloukat si domečky, malovat na prkýnka, balancovat kameny s nejlepšími českými stonebalancery, vyrábět obří bubliny, zkoušet akrobatické kousky, žonglovat a také zhlédnout dvojjazyčné loutkové divadlo. Podívat se také můžete na všechny Krušné horory. Miloš Čekan vaše ratolesti s bravurou pomaluje a „potetuje“ barvičkami.

Pokud máte sami co říci k dějinám Krušnohoří nebo k samotnému festivalu, bude pro vás připraveno vyprávěcí místo s mikrofonem, křesílkem a překladatelkou. Jako odměnu za svou odvahu získáte nápoj zdarma podle svého přání. Při dodržení jednoduchých pravidel můžete oslovit své posluchače a podělit se s nimi o své vzpomínky.

Též se můžete nově zúčastnit různých workshopů. Jeden se bude zabývat hudbou, tancem a prožitkem místa – genia loci, další jógou v přírodě, přírodním léčitelstvím a odstraňováním bolestí. Na místě bude také fungovat kadeřnický a masážní salon spolku DoKrajin.

V sobotu dopoledne zahajuje program přednáška Michala Urbana o nedaleké montánní památce – vápence na Kovářské.

Kromě těchto novinek zažijete spoustu skvělé hudby, básně, tvorbu landartových děl, vernisáže dvou malířek a dvě divadla.

Petr Mikšíček

Z Königsmühle

HORY A LIDÉ

Hledají se spolužáci

Byla jednou jedna malá holčička a ta se narodila z upřímné lásky do neupřímné doby. Místo, kde se narodila, bylo již několik let němé, bez starých tradic, pověstí, pohádek a zvyků. Oni totiž ti, co zde dříve žili, byli nepřízní osudu odváti a v kraji po nich zůstaly jen nesmazatelné stopy v podobě domů, polí, zahrad, křížků, studánek či cest. Cesty se od každé chalupy sbíhaly k hlavní silnici, po níž po staletí proudili lidé tam i zpět a přiváželi či odváželi zboží, co nutně v této obci Hengstererben potřebovali k těžkému životu na horách.

Po té hlavní cestě pak nuceně odešli skoro všichni, co tu po generace žili, a naopak byli nuceně přiváženi lidé, co tu měli žít. Obec Hengstererben, nově zvaná Hřebečná, byla stejná, a přesto jiná. S novými lidmi přišla i nová soužití, nová přátelství či nepřátelství, pomoc či naopak ústrky. A taky láska. A to byl ten pravý čas k narození Janky Korandové. Roku 1953, kdy se narodila, začala na Hřebečné objevovat svůj dětský svět. V její paměti na nejranější dětství je uložena vzpomínka na nejbližší rodinu a na cukráře pana Helda ze sousedství, který pekl výborné sušenky z kozího mléka, a hlavně na kamarádky a kamarády, s nimiž si hrála a od roku 1959 navštěvovala hřebečenskou školu. Byl to její svět, nezatížený minulostí, který po letech zůstal obalen milosrdnou mlhou zapomnění.

Dnes je Hřebečná, podle slov paní Jany Dvořákové-Korandové, úplně jiná, než jak si ji uchovala ve své paměti. V deseti letech se z Hřebečné odstěhovala a současné obyvatele již nezná. Přesto by se ráda opět setkala se svými spolužáky. Pozná se někdo na fotografii s kornouty, nebo aspoň někdo poradí?

Martin Liška

Poprvé do školy – Jana Korandová je druhá zleva

Dětský den na Hřebečné

Doporučujeme kulturní, společenské a sportovní akce

Kulturní akce

13. 8. - Oslava 567. výročí prvního kutání na Mědníku s hudebním a zábavním programem pro děti i dospělé (areál OÚ Měděnec; 11:00–21:00)
19. 8. - Reprezentační ples města Jáchymov (Běhounek; 19:00)
do 20. 8. - Výlet Jáchymovem (výletní trasa po městě s možností zapojit se do soutěže o ceny, hrací karta k vyzvednutí na IKC Jáchymov, vítěz bude vyhlášen 20. srpna)
20. 8. - Oslavy 500. výročí založení města (10:00 průvod městem, od 12:30 kulturní program u kostela sv. Jáchyma, 21:30 světelná show na budově radnice s tématem 500 let historie města)
20. 8. - Revival Night Potůčky, vystoupí mj. Depeche Mode Revival, Czech Floyd a Metallica Revival (sál bývalé slévárny, Potůčky; 19:00)
21. 8. - Ekumenická mše (kostel sv. Jáchyma, Jáchymov; 10:00)
22.–26. 8. - Setkání řezbářů a krajkářek, Abertamy
26.–28. 8. - Dobrodružství s Mickey Mousem a jeho přáteli (Penzion Daniela, Boží Dar)
27. 8. - Rozloučení s létem (cyklostezka u bývalého nádraží, Jáchymov; 14:00)
27. 8. - Hradozámecká noc (Městské muzeum v Kadani – Kadaňský hrad; 18:00)
3. 9. - Srnčí bek – 28. ročník festivalu, zahrají mj. kapely Červená řepa, Globus, Utrejch, Návštěva (Srní; 15:00)
10. 9. - Oslavy 50. výročí založení ZŠ Nejdek, Karlovarská (Nejdek; 12:00)

Komentované prohlídky Špitálního kostela Všech svatých, Jáchymov: 12., 15., 17., 22., 24., 26., 29., 31. 8; začátky prohlídek ve 14:00 a 15:00

Z programu Lázní Jáchymov

19. 8. - Vocal Band Quartet + Henry Band (altánek v lázeňském parku; 15:00)
19. 8. - Talkshow se Zuzanou Bubílkovou a hudebním hostem Andrea Andrei (DK; 19:30)
23. 8. - Taneční večer s módní přehlídkou (kavárna Curie; 19:30)
26. 8. - Stana zpívá Edith Piaf (altánek v lázeňském parku; 15:00)
30. 8. - Večer slavných šansonů (Běhounek; 19:30)
31. 8. - Country večer s Lonča Gang (kavárna Curie; 19:30)

Koncerty, divadla

13. 8. - Michal Prokop & Framus Five & KSO (přírodní amfiteátr, Loket)
21. 8. - Jelen, předkapela Ben Dover (koncert u Šlikovy věže, Jáchymov; 16:00)
24. 8. - Koncert Na vlnách (kostel Zvěstování Panny Marie, Ostrov; 17:00)
27. 8. - Zámecké divadlo: Edmond Rostand – Cyrano z Bergeracu (zámecký park, Ostrov; 20:00)
28. 8. - Živá kronika vévodů sasko-lauenburských (klášterní areál, Ostrov; 17:00)

Výstavy, přednášky

18. 8. - Petr Mikšíček: Königsmühle (Infocentrum Zámek Ostrov; 18:00)
10. 9. - prof. PhDr. Lenka Bobková, CSc.: Karel IV. a Itálie (Městské muzeum v Kadani – Kadaňský hrad; 17:00)
do 31. 8. - Výstava starých pohlednic a fotografií Jáchymova a okolí (přízemí jáchymovské radnice)
do 31. 8. - Claastherkomiks (kostel Zvěstování Panny Marie, Ostrov)
do 11. 9. - Výstava hraček (Muzeum Nejdek)
do 18. 9. - Bez hranic. Umění v Krušnohoří mezi gotikou a renesancí (Muzeum Královská mincovna Jáchymov)
do 23. 9. - Marcebila – duch Krušných hor (dvorana ostrovského zámku, Ostrov)
do 16. 10. - Ženské v(j)ecy – Současné mladé ženské umění severozápadních Čech (letohrádek Ostrov)

Kina

19. 8. - Čarodějnice (letní kino Ostrov; 22:00)
20. 8. - Učitelka (kino Pernink; 18:00)
26. 8. - Teorie tygra (letní kino Ostrov; 22:00)
27. 8. - Teorie tygra (kino Pernink; 18:00)
3. 9. - Lída Baarová (kino Pernink; 18:00)
10. 9. - Rodinný film (kino Pernink; 18:00)
17. 9. - Kung Fu Panda 3 (kino Pernink; 18:00)

Sport

13. 8. - Recesistický závod Josefa Prenniga (nám. Republiky u č. p. 282, Jáchymov; 15:00)
26.–28. 8. - West Cup – mezinárodní etapové závody v orientačním běhu (Vysoká Jedle u Nejdku)
27. 8. - Karlův krok (nordic walking 5 a 15 km, náměstí Boží Dar; 11:00)
3. 9. - Radon Run Pec (Radon aréna, Vysoká Pec; 10:30)
3. 9. - Konan Cup – nohejbal (Nejdek)
4. 9. - Witte dětský triatlon (Nejdek)
10. 9. - Dětský maraton (Jáchymov)
11. 9. - Abertamský kros (Abertamy u srubu)
11. 9. - Herbstkammlauf (Klingenthal)
17. 9. - Drei-Talsperren-Marathon (Eibenstock)

Krušnohorské šperky na Božím Daru

Tendence zkrášlovat se a zdobit existovala již v dávných kulturách. Šperky si lidé vyráběli od nepaměti. První výrobky byly z mušlí, kamene, kostí a dalších přírodnin, které měli po ruce. Nejstarší nálezy provrtaných mušlí, jež sloužily jako šperky, jsou staré asi sto tisíc let. Starověká výroba šperků je spojena s objevem zpracování kovů, nejstarší nálezy pocházejí z doby okolo roku 2 700 před n. l. Šperky byly nošeny především jako ochrana před nebezpečím nebo jako znak postavení či hodnosti.

Renesanční šperkaři uměli dokonale zpracovávat ušlechtilé kovy, jako jsou zlato a stříbro, a také brousit drahokamy a polodrahokamy. Tvořili nádherné prsteny, brože, náramky, náušnice, knoflíky a náhrdelníky, které obdivujeme dodnes. Šperk měl nejen zdobit, ale i reprezentovat sociální postaveni a majetek vlastníka. To platilo a platí podnes.

Pro oblast Krušnohoří a Loketska jsou od konce 18. století typické stříbrné lidové šperky – nákrčníky, které byly součástí lidového krušnohorského kroje. Bývaly doplněny tolarem, jáchymovskou biblickou medailí nebo jinou pamětní mincí zvanou „Schaumünze“ (na podívanou). Stříbrné náhrdelníky byly obvykle bez puncu, nižší ryzosti, zpracované technikou lití, zdobené rytím, tepáním, kolkováním a zlacením. Do rámečků byly zasazovány české granáty a barevná sklíčka. Stříbrník řetízky sám nevyráběl, obvykle je na lokty kupoval od výrobců specialistů například v Ostrově, ve Žluticích, Kynšperku nad Ohří, Tatrovicích a Měchově u Bečova nad Teplou. „Loketský šperk“ dostávala nevěsta s výbavou a předávala jej dalším generacím.

Ve Vlastivědném muzeu na Božím Daru jsou nyní vystaveny dva unikátní nákrčníky, které byly součástí krušnohorské ženské krojové výbavy. Oba nákrčníky věnovala muzeu paní Adela Theimer, rodačka z Božího Daru. Do nákrčníků se obvykle zasazovaly domácí mince, tj. habsburské, ale občas i bavorské nebo saské. U prvního z božídarských nákrčníků je to však jinak, je do něj vsazen zlatník vévody Karla I. z Braunschweigu (1735–1780), což je neobvyklé, až ojedinělé. Na konci 18. století a ještě na počátku 19. století to ovšem nebyl zas tak zásadní problém. Brunšvická měna byla totiž až do roku 1817 založena na konvenčním základě, a její zlatník s hodnotou 2/3 tolaru se tak přesně rovnal našemu zlatníku, čili 60 krejcarům, a byl plně směnitelný. Konvenční měna byl měnový systém zavedený v zemích rakouské monarchie a v Bavorsku na základě mincovní dohody, tzv. konvence, podepsané zástupci obou států 21. září 1753. V Brunšviku byl mincovní jednotkou tolar, který se dělil na 36 mariánských grošů, a každý Mariengroschen dále na 8 feniků po 2 denárech. Mince s nejvyšší hodnotou, tj. tolary, zlatníky (2/3 tolaru) a půlzlatníky (1/3 tolaru) se razily z plnohodnotného stříbra s ryzostí 833/1 000.

Nákrčník s několikanásobným přívěsem z 19. století. Na větším přívěsu je stříbrný brunšvický zlatník vévody Karla I. von Braunschweig-Wolfenbüttel-Lüneburg z let 1760–1779 s průměrem 35 mm a hmotností 14,03 g, na menším přívěsu rakouský šestikrejcar z roku 1848. Mince určil PhDr. Miroslav Hus ze Západočeského muzea Plzeň

Stříbrný pražský groš Václava I. tvoří přívěs druhého nákrčníku

Druhým nákrčníkem je jednoduchý stříbrný řetízek s přívěsem pražského groše Václava I. (1300–1305). Oba nákrčníky v roce 2015 restauroval a částečně rekonstruoval mistr Jiří Urban z Turnova, autor kopií císařské koruny, koruny Karla IV. a koruny Karla Velikého.

Tyto unikátní „loketské šperky“ jsou v současné době vystaveny ve Vlastivědném muzeu na Božím Daru. Jiné typy jsou k vidění na výstavě Ostrovsko a hornictví ve Šlikovském křídle zámku Ostrov.

Miluše Kobesová

Použitá literatura:

Kobesová, Miluše – Zeman, Lubomír: Průvodce expozicemi zámku v Ostrově, Ostrov 2015.
Martínek, Jiří: Šperk Loketska, katalog výstavy, Cheb 1987.
Tauberová, Monika: Lidový šperk z Čech, Moravy a Slezska ze sbírek Národního muzea, Praha 2012.

Pátý hřebečenský montánní výšlap

Montánní výšlapy, které se konají již pět let a pořádá je Spolek přátel dolu sv. Mauritius z Hřebečné, se pomalu stávají tradicí. První výšlapy vedly do okolí důlního komplexu Mauritius, letos v sobotu 23. července byla cílem exkurze hornická oblast kolem Podlesí a Pískovce.

Na startu v Hájích se sešlo více než sto přátel českého Krušnohoří, zajímajících se o hornictví, aby pod vedením Michala Urbana a Marka Nesrsty prošli zhruba desetikilometrovou trasu a na 12 zastávkách se dověděli zajímavé informace o hornictví v tomto regionu. Jelikož exkurze byla vedena jak v češtině, tak i v němčině, přijela většina účastníků ze Saska. Potěšitelná je však skutečnost, že na tuto zajímavou exkurzi letos přišlo mnohem více českých účastníků, než tomu bylo v minulých letech.

Z Hájů, dnes již zaniklé osady Potůčků v údolí Černé, která kdysi měla 35 domů a 265 obyvatel (stav z roku 1921), vedla trasa vzhůru k bývalému dolu Svatá trojice a dolu Boží požehnání. Podél cesty do Podlesí jsme se zastavili u zbytků jámy Wiliam a rýžovišť u Podleského potoka, která jsou větší a zřejmě i starší než rýžoviště kolem Božího Daru. V hotelu Červená liška v Podlesí se účastníci posilnili před výstupem do Pískovce, rovněž zaniklé osady o pěti domech s až 34 obyvateli (1872). V této oblasti kolem 962 m vysoké Písečné skály se cín těžil už ve 14. století. O kdysi rušné důlní činnosti dodnes svědčí četné propadliny a pinky. Vedle cínu se tu dobývaly i stříbrné, kobaltové a vizmutové rudy. Impozantní je zejména velká pinka Streitpinge, povrchový cínový důl dlouhý zhruba 160 a hluboký až 30 metrů.

Po návratu do údolí Černé jsme došli do bývalých Luhů (v roce 1930 čítala osada 28 domů a 180 obyvatel), z níž se dnes zachovaly ještě tři staré domy. Zde se kdysi nacházel mlýn na výrobu kobaltových barev. Po silnici z Potůčků jsme postupovali nahoru ke štole Gotthold, v jejíž blízkosti se kdysi nacházela úpravna rud, z níž se dnes zachovala jen zeď z nasucho poskládaných kamenů. Závěrem jsme se zase vrátili do Hájů, kde jsme se dověděli zajímavé detaily o štole Svaté trojice a o uranových haldách v její blízkosti.

Stejně jako v minulých letech byl i letos k výšlapu vydán průvodce od Michala Urbana, který Marek Nesrsta a Ulrich Möckel přeložili do němčiny. Obě verze jsou pro zájemce k dispozici v digitální verzi na adrese http://www.dulmauritius.cz/cz/ke-stazeni. Tuto z hlediska dějin dolování velice zajímavou trasu si tak s těmito podrobnými informacemi může projít každý.

Marek Nesrsta (uprostřed) hovoří o horninách nalezených u dolu William v Hájích

Průběh vydařené akce nenarušil ani déšť, který se spustil v odpoledních hodinách. Organizátoři přislíbili, že montánní výšlap zorganizují i příští rok. V tuto chvíli však ještě není známo, který z hornického hlediska zajímavých koutů Krušných hor nám přiblíží.

text a foto: Ulrich Möckel

Během zastávky u štoly Svaté trojice podávají Michal Urban a Marek Nesrsta (vpravo) účastníkům detailní informace o historii tohoto dolu

Propadlin je kolem Pískovce mnoho

Výstava starých pohlednic a fotografií Jáchymova

První prázdninový den, v pátek 1. července, se v přízemí jáchymovské radnice uskutečnila vernisáž výstavy starých pohlednic a fotografií Jáchymova a jeho okolí. Výstavu připravil Michal Urban ve spolupráci s Jaroslavem Ochecem a autorem tohoto článku jako součást oslav 500. jubilea založení Jáchymova. V anketě, v níž si občané města v minulém roce vybírali akce a předměty k výročí, se stala nejvíce žádanou akcí.

Výstava je umístěna na dvanácti tematických panelech věnovaných například hornictví, lázeňství, významným stavbám či životu ve městě a na každém z nich je kolem 10 fotografií s českými a německými popisky. Nebylo vůbec jednoduché vybrat z více než tisíce fotografií a pohlednic právy ty, jež budou součástí výstavy. Michal Urban poděkoval všem sběratelům z Čech i Německa, kteří své sběratelské skvosty zapůjčili a svolili k publikování v rámci výstavy.

Následně byla slavnostně představena a pokřtěna kniha Lubomíra Zemana o historii stavebního vývoje a architektury města Jáchymova. Lubomír Zeman zmínil, že v knize je obsažena celá jeho pětadvacetiletá práce zabývající se skvosty jáchymovské architektury. Doufejme jen, že u některých zchátralých budov ve městě se blýská na lepší časy. Křtu knihy se ujal za asistence starosty Jáchymova Bronislava Grulicha dlouholetý kronikář města Oldřich Ježek.

Křest knihy Lubomíra Zemana

Na závěr vernisáže představil Vít Leitl více než padesáti účastníkům jáchymovské Kolo příběhů, projekt, jehož duchovním otcem je místní patriot Samuel Palán. Na modelu vodního důlního kola jsou v lopatkách zavěšeny příběhy jáchymovských lidí, kteří ve městě zanechali určitou stopu. Během vernisáže byl prezentován příběh zakladatele města Štěpána Šlika, který je mnohým z nás známý především díky Jaroslavu Kulhavému, jenž jej již řadu let ztvárňuje při různých příležitostech.

V Kole si můžete přečíst například příběh Otty Mikuláška, Ladislava Kotrče či Antonína Mikšíka. Nevíte, o koho se jedná? Tak určitě přijďte posedět ke Kolu, dejte si kávu a nechte se inspirovat zajímavými lidskými příběhy z města Jáchymova. A pokud chcete, můžete i vy přispět do jáchymovské mozaiky příběhů.

Výstavu si můžete prohlédnout každý den v otevírací době jáchymovského informačního a kulturního centra až do konce prázdnin 31. srpna. V informačním centru na jáchymovské radnici si lze také koupit knihu o stavebním vývoji a architektuře města Jáchymova od Lubomíra Zemana. A Kolo příběhů? To můžete obdivovat i po skončení výstavy. Bude ve výstavní místnosti nastálo.

za komisi pro přípravu oslav města Jáchymova
Petr Fiala

Štěpán Šlik v provedení Jaroslava Kulhavého

Kolo příběhů

Pouť na Mariánskou

V sobotu 2. července se konal již druhý ročník Pouti na Mariánskou. Tato nová tradice navazuje na dřívější poutě ke kapucínskému klášteru v Maria Sorg. V minulém roce se pouť konala u příležitosti 250. výročí dokončení kláštera a 50. výročí jeho zboření. Letos byla jednou z akcí u příležitosti 500. jubilea založení města Jáchymova.

Ve 13 hodin začala pouť mší v kostele svatého Jáchyma, kde je dnes uchována soška Panny Marie z Mariánské. Jde o jednu z mála památek, které se ze zničeného kláštera dochovaly. Roku 1987 získal kostel sv. Jáchyma díky této sošce od kardinála Františka Tomáška status poutního chrámu.

Po mši, které se účastnili věřící z Čech i ze Saska, se okolo padesáti poutníků vydalo na několikakilometrovou vycházku po bývalé poutní cestě od kostela sv. Jáchyma do míst, kde stával klášter na Mariánské. Začátek pouti byl zpestřen povedených divadelním představením dětí z místní základní školy. Děti si pod vedením paní Ladislavy Kulhavé připravili pohádku „Jak Jáchym semlel měsíc na stříbro“. Po skončení divadla jsme se vydali na cestu. Sice nám nepřálo počasí, ale nikomu to příliš nevadilo. První zastávka byla nad dolem Josef, kde pan Jaroslav Ochec vyprávěl o příbězích jáchymovských horníků, kteří se v minulosti modlili k panence Marii z Mariánské a díky víře v ní se vrátili zpět z podzemí. Na druhé zastávce u kaple Panny Marie Altöttingské jsme si přečetli příběh z Kola jáchymovských příběhů, příběh pana Hermanna Hammera, který se v 80. letech 20. století zasloužil o novou střechu na kapli, a zachránil ji tak před zkázou. Po povídání o černých madonách jsme se vydali okolo kaple Panny Marie Pomocné ke kříži nad Mariánskou, který byl posvěcen v minulém roce při první pouti.

Zde pan farář Marek Hric připomněl kříž jako symbol křesťanství a naší kultury, který mnozí z nás nosí i na krku. Kříže také v minulosti patřily neodmyslitelně k poutním cestám a tvořily jeden z důležitých prvků krajiny. Připomněl také, že v dnešní uspěchané době se mnoho i nevěřících lidí vydává na daleké poutě, například do Španělska. Předposlední zastavení bylo u kaple Nejsvětější Trojice v blízkosti Domova pro osoby se zdravotním postižením na Mariánské. Zde nám pan Ochec připomněl nešťastný osud místního poustevníka Eusebia Kolitsche. Na závěr putování jsme se dostali do bývalé klášterní zahrady, kde byl po závěrečné modlitbě pana faráře představen projekt kaple na Mariánské. Kapli prezentovala osobně autorka studie paní architektka Marcela Plachá. Starosta Jáchymova Bronislav Grulich slíbil, že do dvou let bude kaple hotová a vyhlásil veřejnou sbírku na její stavbu.

Celá pouť byla zakončena zábavou, dobrým jídlem a pitím před chatou Lesanka. Poslední hosté odcházeli až před půlnocí, což svědčilo o vydařené akci. Děkuji zapsanému spolku Mariasorg za skvělou spolupráci na této akci. Dříve byly poutě příležitostí k zamyšlení, setkávání a dobré zábavě. Pojďme na tyto tradice navázat i u nás v Jáchymově. Těšíme se na další ročník – v sobotu 1. července 2017.

za komisi pro přípravu oslav města Jáchymova
Petr Fiala

Veřejná sbírka

Veřejná sbírka na výstavbu kaple na Mariánské proběhne od 1. srpna 2016 do 31. července 2017, a to shromažďováním příspěvků na zvláštním účtu vedeném ČSOB, a.s., pobočkou T. G. Masaryka 951/32, 360 01 Karlovy Vary, č. ú. 271024311/0300. Všechny podrobné informace naleznete na webových stránkách města Jáchymov www.mestojachymov.cz.

Vizualizace projektu kaple na Mariánské

Jedenadevadesátiletý Ferdinand Boček vzpomíná

Začátkem června oslavil na Božím Daru své 91. narozeniny Ferdinand Boček, bývalý dlouholetý člen a trenér mládeže lyžařského oddílu Slovan Karlovy Vary.

„Oslavy mých narozenin se zúčastnila až na jednoho vnuka celá moje rodina. Moc jsem si přál se do Krušných hor ještě jednou podívat, zavzpomínat a porozhlédnout se, co se tu změnilo. Ani jsem se ještě nestačil ubytovat v hotelu Praha a už se hlásily na recepci první návštěvnice, děvčata z mé tréninkové skupiny, běžkyně na lyžích. Jsem rád, že to všechno vyšlo," zářil spokojený oslavenec, který žije od roku 1986 v Jablonci nad Nisou.

Další setkání se známými lyžaři se pak konalo na Božím Daru odpoledne a vyprávění a vzpomínání nebralo konce. Následující den podnikl výlet po známých místech v Krušných horách. „Hodně se za ta léta změnilo, jedno ale zůstalo stejné – je tu moc pěkně, v létě i v zimě," potvrdil pamětník a zahloubal se do vzpomínek.

„Všechno to začalo koncem 50. let, když jsem jako mladý kantor nastoupil do učňovské školy v Karlových Varech a přestěhoval se sem s celou rodinou. Moje žena a já jsme oba byli nadšení lyžaři. Znali jsme Krkonoše a Šumavu, Krušné hory byly pro nás novým působištěm. Několik let za sebou jsme trávili s dětmi zimní prázdniny v hotelu na Plešivci. Lyže jsme tenkrát měli dřevěné. Na začátku sezony jsme je naimpregnovali parafinem nebo včelím voskem a jezdili pak celou zimu. Lyžařské vleky a sjezdovky začátkem 60. let nebyly žádné, a když jsme

Ferdinand Boček s dcerami Alenou a Jitkou před chatou Slovanka

S dcerou Alenou na lyžích v božídarském zimním počasí (1968)

později jezdívali dlouhý sjezd ze Švýcarské boudy do Merklína, protahovali jsme si často celou cestu až dolů sami, vlastními lyžemi. Byly to krásné zážitky projíždět nedotčenou, zasněženou krajinou. Potkat někoho cestou byla tenkrát velká náhoda.

Na Božím Daru jsem poprvé navštívil chatu Slovanku, kde naši učni pravidelně absolvovali lyžařský výcvikový týden v rámci tělesné výchovy. Podíleli jsme se tenkrát i na její rekonstrukci, což byla vítaná pomoc pro mladý lyžařský oddíl Slovan Karlovy Vary. Dostat se v zimě na Boží Dar nebylo vždy úplně jednoduché. Za velkých vánic a závějí zůstával autobus vězet v Abertamské zatáčce. Kdo chtěl dál, musel nasadit lyže a vydat se na zbytek cesty přes pláň na lyžích, kde to fičelo jako o závod. Tak to bývalo v zimě na Božím Daru často.

Po roce 1965 jsem postupně obě dcery přihlásil do běžeckého lyžařského oddílu Slovan Karlovy Vary. Začal jsem s nimi jezdit na tréninky a na závody. Pomáhal jsem, kde bylo potřeba – prošlapával stopy, značil tratě, vydával startovní čísla nebo opatroval děti před závodem. V zimě jsem se zúčastňoval oddílových soustředění na Slovance. Každá dospělá ruka byla tehdy vítána a všude ji bylo třeba přiložit. Na chatě se topilo uhlím a mnohdy bylo při příjezdu nejdříve nutné rozmrazit a ohřát vodu. Závodníci si sami povlékali postele, uklízeli na pokojích a měli po lyžařském tréninku službu v kuchyni a jídelně. Ale pobyt na Božím Daru se neskládal jen z tvrdého tréninku a domácích

S tehdejším kolektivem trenérů Slovanu Karlovy Vary (nahoře druhý zleva)

prací, ale užívali jsme si vždy i hodně legrace. Sjížděli jsme na běžkách sjezdovku na Neklidu, což občas skončilo zlomenými špičkami lyží, ale naštěstí žádnou zlomeninou kostí. Podnikali jsme noční výlety a karneval na lyžích. Noční osvětlení stopy zařídil ten-krát měsíc, stopu jsme si vyšlapali sami a kostýmy na karneval vypůjčili od starších obyvatel Božího Daru. Parta byla na Slovance vždy výborná, a když se na Jahodovce pořádaly závody, byli jsme my, „bafuňáři“, mnohdy 24 hodin v nasazení, aby vše klaplo.

Později jsem převzal s jedním kolegou celou skupinu děvčat a začal jsem s nimi pravidelně trénovat. V létě jsme běhali na suchu a posilovali v tělocvičně, s prvním sněhem a velkým nadšením jsme se stěhovali do hor. Byl to krásný aktivní čas, na který moc rád vzpomínám.“

I když již třicet let žije v Jablonci nad Nisou, srdečný vztah ke Krušným horám si uchoval dodnes. Doufáme, že se sem příští rok zase podívá. Moc se na to společně s ním těšíme a přejeme mu dobré zdraví a pohodu.

dcery Jitka a Alena Bočkovy

Měl jsem se ptát víc

Náš opa, tedy děda, se narodil v roce 1905 v Rudném a až na pár krátkých epizod tu strávil celý svůj život. Měl jsem to štěstí, že jsem s ním bydlel v jednom domě a vyslechl si při tom nejedno jeho vyprávění. Nebyly to žádné tematické večery, jednalo se spíš o střípky, ale i z těch se při troše dobré vůle dá poskládat obrázek toho, jak se tu v první polovině minulého století žilo. Měl jsem se víc ptát, pak by byl obrázek ucelenější. Ovšem já se ptal dost málo a teď už to nenapravím. Tak se s vámi alespoň zkusím podělit o ty střípky.

Wenn ner kaa Krejch kämet

Když cimrmanovský pan Smrtka v Sarajevu dokončil svou poslední práci a odešel na odpočinek, zbývaly dědovi dva dny do jeho devátých narozenin. Nevím, jestli v něm zpráva o atentátu vzbudila nějaké emoce, ani jestli se k němu vůbec donesla. Na následující čtyři roky vlády toho sekáče, co se nezakecá, ale vzpomínal dost často, byť jen krátce. Třeba ne zcela vážně myšlenou poznámkou o tom, jak by nám prospěla válka, když nám jako dětem někdy něco nechutnalo, nebo naopak zcela vážně myšleným „Wenn ner kaa Krejch kämet“ (Jen aby nebyla nějaká válka), když se zamýšlel nad naší budoucností.

Děda sám samozřejmě nenarukoval. Ve válce ani nepřišel o nikoho ze svých nejbližších, několikrát zdůraznil, že na tom byl vlastně dobře, protože na rozdíl od mnoha vrstevníků se jemu otec z války vrátil. Málo jsem se ptal, takže nevím, u které jednotky a kde pradě-da sloužil, ale pár let mimo domov byl. A děda jako nejstarší „chlap“ v domě se pak musel o leccos postarat. S jistou dávkou hrdosti mluvil o tom, že opakovaně sám na trakaři navozil domů dřevo na celou zimu. Z dnešního pohledu to nevypadá tak složitě, avšak tehdy u nás ve vsi bydlelo kolem 1 600 lidí a dřevem topili všichni. Okolní lesy byly vysbírané do mrtě, takže nezbylo nic jiného než dolovat pařezy. A tam se té hrdosti nedivím, protože kopat a štípat pařezy, to dá zabrat dospělému, natož pak klukovi školou povinnému. O něco snáz se získávaly větve, ale ani ty nebyly úplně zadarmo. Na zemi nebylo nic, proto tehdy kluci lezli na stromy s pilkami a suché větve odřezávali. Přitom je však nesměl chytit hajný. Když se objevil, snažili se všichni co nejrychleji

seskákat ze stromů dolů. To se občas nepovedlo, často si přitom děti přivodily zranění, někdy i s trvalými následky.

Kupodivu si nevzpomínám, že by si děda nějak stěžoval na hlad. Určitě si ho taky užil dost, finanční sbírky na pomoc hladovějícímu Krušnohoří se pořádaly už před válkou. Ostatně kdyby na tom byl dobře, nebyl by zařazen do dobročinného programu Dítě jako host. Tato akce vznikla v roce 1918 na popud císaře Karla a jejím cílem bylo umožnit dětem z nejhůře postižených oblastí šest až osm týdnů lepšího života tím, že se jich na tu dobu ujali sedláci, kterým se vedlo o něco lépe. Na rozdíl od jiných dětí, které tuto dobu trávily třeba v úrodných Uhrách, poslali dědu jen do Českého lesa. Akce probíhala až na konci války a s její organizací si zřejmě nikdo hlavu moc nelámal. Nebylo předem určeno, kdo kam půjde, děti posadili do vlaku a jelo se. Když se dědovi zdálo, že už jedou dost dlouho, protlačil se ke dveřím a v další stanici, Bělé nad Radbuzou, z vlaku vystoupil. Ujala se ho rodina z obce Schmolau, dnes Smolov, a tamní pobyt se mu do paměti vryl natolik, že i po osmdesátce si ještě pamatoval, jak široká je v Bělé Radbuza a jak se jmenovaly vesnice v okolí. A když jsem mu tehdy od jednoho starého šumavského košíkáře přivezl loubkovou nůši na seno, s potěšením připomněl, že ve stejné tam tehdy nosil krmení.

Do práce se musely zapojit i děti

Nevzpomínám si na jediný komentář k rozpadu Rakouska-Uherska a vzniku Československa. Demonstrace, jež se 4. března 1919 konala i v Nejdku, se ovšem děda zúčastnil. Nevím, jestli tam šel vyjádřit svůj názor, nebo jestli se k tomu jen připletl, ale byl tam a po letech vyprávěl, jak si tam vojáci na náměstí postavili kulomet a po neuposlechnutí opakované výzvy k rozchodu to spustili. Na rozdíl od Kadaně naštěstí ne pod nohy, nýbrž do vzduchu, takže se pak mohli všichni rozejít po svých.

Jednou děda vyprávěl i o jistém Wenzelovi Schreiberovi z Vysoké Pece, zvaném Moritzen-Wenz. Ten se z války vrátil slepý. Zlí jazykové tvrdili, že slepotu jen hraje, aby dostával důchod. I děda měl své pochybnosti, jednou ho kdesi viděl, jak pohmatem posuzoval krávu a pohyboval se při tom s podezřelou jistotou. Přesvědčilo ho však, když ho později viděl jít kolem svého domu. Díval se malým oknem z kůlny a Schreiber tedy nevěděl, že je sledován, a přesto přes kamennou zídku klopýtal natolik, že ho nakonec jeho malá dcera musela odvést za ruku. Nevyprávěl o tom mně, ale spisovateli Zdeňku Šmídovi, který si na místě bývalého Schreiberova domu postavil chatu. Kdo jste četli Cejch, víte, jak autor s touto informací naložil. A kdo jste ho nečetli, zkuste to někdy. Ne kvůli dědovi, ale proto, že to vůbec není špatné čtení.

Roman Kloc

Rudné – Trinksaifen, na pohlednici chybně uvedeno Trinkseifen. Dědův domek na kraji vlevo nahoře

Zastupitelé a občané Abertam

Sedmdesát let poté, co do švábského Ichenhausenu v jižním Bavorsku dorazila část odsunutých obyvatel Abertam, přijela 16. června do tohoto města z Abertam jiná skupina lidí. Jejími členy byli starosta Zdeněk Lakatoš, členové městského zastupitelstva Ingrid Cejpková a Rudolf Löffler a členové Krušnohorského spolku Abertamy, kteří v tomto krušnohorském městečku vybudovali a provozují rukavičkářské muzeum.

Uprostřed oba starostové Robert Strobel (vlevo) a Zdeněk Lakatoš (vpravo) s manželkami, vlevo bývalý bavorský ministr financí Alfred Sauter a vpravo člen okresního zastupitelstva v Günzburgu Hubert Hafner ve slavnostním průvodu

Kontakty mezi Abertamy a Ichenhausenem nejsou náhodné. Po odsunu německého obyvatelstva našlo více než 1 000 lidí z krušnohorského rukavičkářského městečka svůj nový domov a novou práci právě v Ichenhausenu a okolí. Není tedy divu, že i mnozí členové dnešního městského zastupitelstva v Ichenhausenu, jako například Gerlinde A. Schweiger, Franz E. Zenker nebo Reinhold Lindner, mají své kořeny v Abertamech. Franz Zenker, otec dnešního místostarosty, už v roce 1964 zorganizoval první autobusový zájezd do českého Krušnohoří, kterého se zúčastnil i jeho tehdy čtyřletý syn. Tyto dlouholeté mezilidské kontakty v minulých letech přerostly i do komunální úrovně, a tak v roce 2014 navštívil ichenhausenský starosta Strobel s několika členy městského zastupitelstva Abertamy a jedna školní třída z města na březích říčky Günz zase strávila v Krušných horách několik zajímavých dní. Pokračováním těchto kontaktů pak byla reciproční návštěva abertamské delegace na čtyřicátých ichenhausenských městských slavnostech ve dnech 16. a 17. června.

Městské slavnosti zahájil průvod místních spolků ze školního centra do středu města. Hosté z Abertam se do průvodu zařadili po bok členů městského zastupitelstva, v čele skupiny šli oba starostové. Jak velí tradice, narazil pak starosta Ichenhausenu Robert Strobel sud piva.

V krátkém projevu potom ocenil dobré vztahy s partnerskými městy Valeggio (Itálie) a Changé (Francie) i rozvíjející se vztahy s Abertamy. Po poledním přestávce, během níž se podávaly typické regionální speciality, proběhlo oficiální přivítání abertamské delegace v Horním zámku, kde se dnes nachází radnice. Starosta Strobel představil město a abertamský starosta Lakatoš hostitelům poděkoval za pozvání soškou rukavičkáře, kterou vyřezal Jiří Lain.

Starosta Strobel pak delegaci s hrdostí provedl nově postavenou radnicí, jež vznikla vedle Horního zámku a jejíž architektura odpovídá stylu domů, které tam stály dříve. Největší dojem v hostech zanechala moderní zasedací síň. Poté všichni přešli do Dolního zámku, v němž se nachází Bavorské školské muzeum, pobočka Bavorského národního muzea. V moderní vedlejší budově probíhá až do 16. října výstava „1946 – DORAZILI“ s podtitulkem „Útěk, vyhnání, nový začátek – dějiny na příkladu Abertam a Ichenhausenu“, kterou koncipovala a uspořádala městská archivářka Claudia Madel-Böhrin-

„Ozapft is!“ (je naraženo) – a slavnosti za účasti hostů z Itálie a České republiky mohou začít

Starosta Strobel je potěšen dárkem z Abertam – soškou rukavičkáře, kterou vyřezal Jiří Lain

navštívili Ichenhausen

ger. Autorka delegaci výstavou osobně provedla a podala k exponátům odborný výklad. A protože nechybělo ani několik pamětníků, naskytla se možnost vyjasnit si i některé detailní dotazy, na něž znají odpověď už jen tito lidé. První část výstavy se zabývá starým domovem v Abertamech, druhá část expozice pojednává o novém začátku v Ichenhausenu. Firmy jako Häuser & Renner, vyrábějící nářadí a stroje pro kožedělný průmysl, nebo rukavičkářská firma Hans Bayer se snažily zaměstnávat odborníky ze staré vlasti. V Ichenhausenu a okolí byly založeny i další rukavičkářské firmy. Začátky byly těžké, neboť kromě 50 kg zavazadel na osobu měli lidé už jen své vědomosti a dovednosti. V této situaci se ale osvědčila houževnatá krušnohorská mentalita.

Skupinová fotografie s abertamskými hosty v prostorách výstavy

Po této zajímavé exkurzi do historie následovala zhruba hodinová projížďka městem pod patronací místostarosty Franze E. Zenkera, který vede autobusovou dopravu založenou jeho otcem. Kromě Ichenhausenu si hosté projeli i obce Autenried, Rieden an der Kötz, Oxenbronn, Hochwang a Deubach. Abertamská delegace byla překvapena velkým počtem moderních průmyslových podniků, které se dnes v regionu nachází. Dřívější rukavičkářství, silně podléhající módním výkyvům, dnes už nehraje žádnou roli. Kůže se však v Ichenhausenu zpracovávají dodnes. Firma Bader tu od roku 1996 provozuje moderní koželužnu, zaměstnávající 250 osob. V regionu lze najít také několik malých kožedělných manufaktur. V městské části Autenried zase sídlí největší evropský výrobce střešních tašek bobrovek – firma Creaton. Dva kamiony tašek věnovala tato firma na rekonstrukci abertamského kostela. Tato pestrá nabídka pracovních příležitostí je od té v českém Krušnohoří na hony vzdálená.

Po této krátké projížďce se členové delegace vrátili do centra, kde strávili zbytek dne u piva, regionálních specialit a řízné dechovky.

Neděle začala slavnostní katolickou bohoslužbou v relativně novém kostele sv. Jana Křtitele. Věž kostela se v průběhu jeho plánovaného rozšíření na Velikonoční pondělí 1964 zřítila a zničila celou starou budovu. Dne 2. července 1967 byl zcela nově postavený kostel znovu vysvěcen. Proto má moderní interiér, žádnou honosnou výzdobu obvyklou v bavorských katolických kostelích.

Po vydatném obědě se účastníci zájezdu ještě jednou sešli na radnici, kde se se svými hostiteli rozloučili. Starosta Strobel přitom naznačil, že vztahy mezi Abertamy a Ichenhausenem by měly být v budoucnu intenzivnější, a předal všem účastníkům upomínkový dárek. Starosta Lakatoš poděkoval svému ichenhausenskému protějšku, členům městského zastupitelstva i Ehrenfriedu Zenkerovi, který byl hlavním organizátorem tohoto dvoudenního programu, za příjemný a zajímavý pobyt. Abertamská delegace se pak vydala na zhruba 400kilometrovou cestu zpět k domovu.

Když uvážíme, jaké intenzivní mezilidské kontakty byly mezi Ichenhausenem a Abertamy od roku 1946 navázány, je s podivem, že to dosud nevyústilo v jejich partnerství. Obě města však k tomu mají již dobře nakročeno.

text a foto: Ulrich Möckel
překlad: Roman Kloc

Horní zámek a nynější radnice

Fotografie na rozloučenou, zachycující hosty a hostitele, někdejší a dnešní obyvatele Abertam

Marienberg – horní a posádkové

Ve střední části saského Krušnohoří severozápadně od potoka Schlettenbach najdeme historické centrum horního města Marienberg s velkým čtvercovým náměstím, obklopeným skvostnými domy důlních podnikatelů. První písemná zmínka o osadě v těchto místech pochází z roku 1323, kdy je uváděna jako „daz dorf Sletyn“ (vesnice Sletyn, ze slovanského slatina). V roce 1484 už je toto místo označováno jako „bey der wusten Sletten“ (u zaniklé obce Sletten), z čehož později vznikl název městské částí Wüstenschlette.

Je doložen také první nález stříbra, který 17. července 1519 učinil Clemens Schiffel právě v údolí Schlettenbachu. V květnu 1520 mu byl propůjčen důl Sv. Fabian Sebastian i s dědičnou štolou. Byl odstartován rozvoj dolování v okolí Marienbergu. Rozfárání dalších lokalit a při něm učiněné hojné nálezy stříbra se mezi horníky rychle rozkřikly, což do oblasti přitahovalo další a další havíře. To v roce 1521 přimělo vévodu Jindřicha Zbožného (Heinrich der Fromme) k založení horního města, které pojmenoval po bohorodičce Marii.

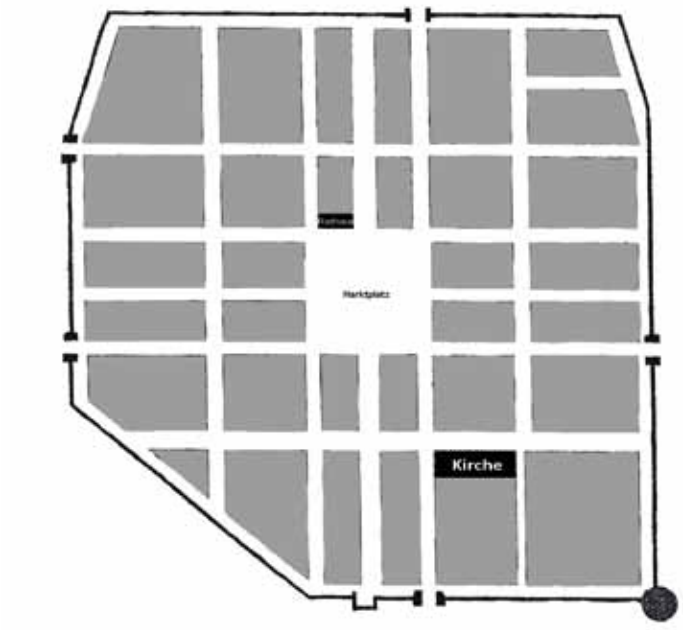
Marienberg je prvním saským horním městem, které bylo naplánováno na rýsovacím prkně jako město s většinou čtvercovým nebo obdélníkovým náměstím, z něhož v pravém úhlu odbočují ulice. Půdorys Marienbergu navrhl starosta Freibergu, lékař a přírodovědec Ulrich Rülein z Calw. Již 19. prosince 1523 byla obci udělena městská a zároveň horní práva. Přes Marienberg také vedla kupecká cesta z Lipska do Prahy, což městu zajistilo další příjmy. O dva roky později získalo město vlastní báňský úřad, z čehož lze usuzovat, že nálezy stříbra byly bohaté. V roce 1530 už má Marienberg 250 domů a latinskou školu a v průběhu reformace v letech 1536/1537 se stává samostatnou evangelickou farností. Těžba v oblasti Marienbergu dosáhla svého vrcholu v roce 1540.

Na ochranu města a jeho obyvatel byly v letech 1541 až 1566 vybudovány městské hradby, jejichž části se zachovaly dodnes. V roce 1542 stálo v horním městě už 484 domů. Roku 1553 se stává se zhruba 4 000 obyvateli osmým největším městem Saska. V roce 1555 je ve zdejším revíru doloženo více než tisíc stříbrných dolů. Pozdně gotický sálový kostel Panny Marie byl postaven v letech 1558 až 1564.

Ani Marienberg však nezůstal ušetřen ničivých požárů. Dne 31. srpna 1610 vyhořelo téměř všech

Pomník vévody Jindřicha Zbožného odhalený roku 1900 na počest zakladatele města

Pravidelný čtvercový půdorys města kolem roku 1600

Zschopauská brána se zbytky městských hradeb postavená jako jedna z pěti městských bran v roce 1545

město s bohatou historií

Městská radnice postavená v letech 1537 až 1541 má renesanční portál z roku 1539. Svůj dnešní vzhled získala v roce 1684

550 domů města. Další požár v roce 1684 zničil 155 budov. Po ukončení těžby stříbra se v regionu od roku 1612 začala rozvíjet těžba mědi a cínu.

Třicetiletá válka do Marienbergu vtrhla 31. srpna 1632. Vojska generála Holcka město plenila a pálila 11 dní. Následně mor v letech 1632 a 1633 zahubil více než dva tisíce lidí. V roce 1697 žilo v 348 domech celkem 2 500 osob. V důsledku epidemie skvrnitého tyfu a hladomoru vedení města v roce 1772 zřídilo sirotčinec. Ten byl v roce 1805 rozšířen o bezplatnou školu. V letech 1767–1779 působil v Marienbergu jako perkmistr Heinrich von Trebra, jemuž město vděčí za opětovné oživení hornictví koncem 18. století. Rozhodující měrou přispěl také ke zlepšení ekonomické situace horníků a jejich rodin. Na jeho radu byl v letech 1806–1809 vybudován hornický špýchar, v němž byly vedle hornického náčiní a dalšího důlního materiálu odborně uskladněny i potraviny.

Mnoho horníků město opustilo se zánikem dolování. V roce 1776 měl Marienberg už jen 1 500 obyvatel ve 270 obydlených domech a v roce 1835 byly zbořeny zchátralé hradby s výjimkou Zschopauské brány a Červené věže. V důsledku ukončení dolování byl v roce 1847 zrušen i báňský úřad. Současně s tím ovšem nastoupila industrializace. Nejdůležitějším ekonomickým faktorem na předměstích se stal dřevozpracující průmysl. Ale lidem dávaly práci a obživu i malé podniky kovoprůmyslu. V roce 1834 v Marienbergu žilo 3 684 obyvatel ve 443 domech. Roku 1862 byla zahájena stavba plynárny a instalace plynového osvětlení. O čtyři roky později byla zřízena první telegrafní stanice. V roce 1875 byl Marienberg připojen k železniční síti, a to stavbou trati Pockau-Reitzenhain, která byla později prodloužena přes hranice až do Křimova, kde se napojila na trať z Chomutova do Vejprt. To pro odlehlý krušnohorský region znamenalo velký pokrok.

V roce 1889 byla dokončena stavba městské nemocnice a v letech 1891/1892 nechala městská rada zřídit vodárnu. Ústřední škola (dnešní gymnázium) byla otevřena v roce 1893. Hornictví definitivně skončilo v roce 1899 uzavřením posledního dolu Rudolf. V roce 1910 byla v rámci všeobecného technického pokroku zřízena první elektrárna a v roce 1913 byl Marienberg připojen na centrální rozvodnou síť. V roce 1914 byly kostel, Červená věž i Zschopauská brána uznány jako objekty hodné památkové ochrany.

Od tohoto roku jsou tyto tři stavby chráněny speciálními měst-

Evangelicko-luteránský kostel Panny Marie byl dokončen roku 1564, v letech 1991 až 2008 byla stavba kompletně zrestaurována

Hornický špýchar (Bergmagazin), dnes Muzeum česko-saského Krušnohoří

skými stanovami. V roce 1917 byla do provozu předána budova okresního soudu.

Po stránce správní spadal Marienberg do roku 1856 pod okresní úřad Wolkenstein. V letech 1874–1939 bylo město sídlem stejnojmenného okresního hejtmanství, z něhož v roce 1939 vznikl okres Marienberg. Ten se v roce 1994 sloučil s okresem Střední Krušnohoří a 2008 s Krušnohorským okresem, čímž Marienberg ztratil status okresního města.

Od roku 1696 bylo ve městě ubytováno vojsko a v letech 1753 až 1858 byl Marienberg posádkovým městem saského jezdectva. Roku 1813 byl Marienberg etapovým městem armád, které se spojily proti Napoleonovi. Od 22. srpna do konce roku 1813 prošel Marienbergem zhruba milion mužů. Hostinec U Zlatého kříže (Zum Goldenen Kreuz v dnešní Annaberger Straße) byl hlavním sídlem ruského a rakouského panovníka i ruského knížete a budoucího saského generálního guvernéra A. J. Repnina. V letech 1858–1873 byl Marienberg posádkovým městem pěchoty a v letech 1873–1920 v něm byla poddůstojnická škola. V roce 1874 byla započata výstavba kasáren, které bez přestávky fungují až do dnešních dní, kdy v nich sídlí 371. prapor mechanizované pěchoty.

Marienberg má dnes se všemi připojenými obcemi více než 17 tisíc obyvatel a je moderním městem na hlavním tahu z Chomutova do Chemnitz. Domy ve starém městě byly za uplynulých 25 let z valné části rekonstruovány.

V hornickém špýcharu se dnes nachází Muzeum česko-saského

Zrestaurované měšťanské domy na náměstí

Krušnohoří, které je pojato důsledně dvojjazyčně. Se svou zajímavou historií a architektonickým bohatstvím je centrum Marienbergu jako součást Montanregionu Krušnohoří/Erzgebirge přihlášeno k zápisu na Seznam světového dědictví UNESCO.

text a foto: Ulrich Möckel
překlad: Roman Kloc

UDÁLOSTI AKTUALITY

Stříbrná horečka a volání hor: archeologie středověkého hornictví v Sasku a Čechách

Katastrofální povodně v roce 2002 v saském městě Dippoldiswalde přispěly nakonec k jedné z největších senzací evropské montánní archeologie – po 800 letech zde byl znovuobjeven zapomenutý podzemní svět. Ukryt pod městem dřímal až do povodní systém stříbrných dolů z přelomu 12. a 13. století i s neobyčejně dobře zachovanou výdřevou a původním nářadím.

Nálezy z vrcholně středověkých stříbrných dolů v Dippoldiswalde a Niederpöbelu, nad nimiž se tají dech i odborné veřejnosti, jsou zlatým hřebem putovní výstavy Stříbrná horečka a volání hor. Vedle fascinujícího světa v podzemí si výstava všímá i dění na povrchu. Hutnictví, zpracování stříbra v mincovnách a každodenní život horníků a hutníků ve středověkých hornických městech – to jsou tematické okruhy, jimž je věnována zvláštní pozornost

a které jsou prezentovány prostřednictvím archeologických nálezů ze saské i české strany Krušných hor. Dalším těžištěm výstavy jsou výsledky archeologických a mezioborových výzkumů česko-německého projektu ArchaeoMontan, který se od roku 2012 zabývá středověkým hornictvím v Sasku a Čechách. Díky řadě stanovišť s krátkými filmy a animacemi ve 3D se podařilo vytvořit pestrý, napínavý a názorný prohlídkový okruh s tématem středověkého hornictví. V ceně vstupného je zahrnut i zábavný audioprůvodce s rozhovory, hranými scénkami a zajímavými informacemi k vystaveným objektům.

Putovní výstava Stříbrná horečka a volání hor nyní dorazila do kláštera Altzella u Nossenu poblíž Freibergu, kde ji lze zhlédnout až do 31. října 2016, a to od úterý do pátku od 10 do 17 hodin a o víkendu a ve svátek od 10 do 18 hodin.

(red)

Jáchymovští démoni v Ostrově

Novinka výrazného českého spisovatele Vlastimila Vondrušky v podobě další historické detektivky „Jáchymovští démoni“ přijde v září do knihkupectví. Jak název napovídá, děj románu nás zavede nedaleko Ostrova. Proto příznivce Vlastimila Vondrušky bezpochyby potěší, že křest knihy, která současně vyjde i v Německu, se uskuteční ve dvoraně zámku Ostrov v pátek 9. září v 17 hodin, a to v rámci Dnů evropského dědictví.

Příběh knihy se odehrává v Údolí sv. Jáchyma, kde se podařilo objevit bohatá naleziště stříbra a mladý rytíř Jiří Adam z Dobronína je pověřen úkolem dohlížet na tamní pořádek. Do nové osady se ovšem stahují horníci z druhé strany hor a s nimi přicházejí lidé hledající obživu, někteří ovšem ne vždy čestnou.

Pro ty, kdo tvorbě tohoto spisovatele ještě nepodlehli, přidáváme stručný životopis. Vlastimil Vondruška se narodil v roce 1955 na Kladně. Je autorem mnoha vědeckých studií z oboru dějin kultury, historických středověkých detektivek a románů. Vystudoval národopis a historii na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Působil v Československé akademii věd a Národním muzeu v Praze. Nyní se věnuje též dějinám skla a sklářské technologii. V Doksech u Máchova jezera založil sklárnu Královská Huť, která se specializuje na výrobu historického skla. Za tuto činnost získal ocenění ministra kultury. Spolupracuje s médii (MF Dnes, Parlamentní listy), kam píše na základě své historické zkušenosti komentáře k současnému dění. Za své dílo byl oceněn čestným uznáním Mensy, Zlatou stuhou IBBY, cenou knihovníků SUK a získal sedm cen čtenářů nakladatelství MOBA. Druhý díl jeho Husitské epopeje získal prestižní cenu Bestseller roku 2015.

Vlastimil Vondruška

O sobě a své tvorbě prozradil: „Historických postav, kterých si vážím, je spousta. Ale nějakou nejoblíbenější nemám. Kromě jiného také proto, že mnozí velikáni byli ve skutečnosti trochu jiní, než nám zprostředkovali kronikáři. Prvním předpokladem každého historika je totiž pochybovat o tom, co prameny říkají. Tendenční pohled na současnost existoval v každé době. Až budou historici za stovky let zpracovávat naši dobu, dojdou možná podle článků v novinách k názoru, že největší zábavou lidí na přelomu 2. a 3. tisíciletí bylo třídit odpad. A že největší lump v politice byl… Tady záleží ovšem na tom, jaké noviny se vlastně do budoucna uchovají. Stejně jako je tomu s kronikami.“

Žádný pořad s Vlastimilem Vondruškou není klasickou besedou, přednáškou či jinou formální akcí, je to přátelské setkání starých známých – spisovatele a jeho čtenářů, které je naplněné dobrou náladou, humorem a upřímnou radostí ze shledání. Nejinak tomu bude v Ostrově, kde po skončení akce následuje prodej knih, autogramiáda a možnost promluvit si s autorem. Těšíme se na vaši účast.

Eliška Failová,
Dům kultury Ostrov
foto: commons.wikimedia.org

Výstava Bez hranic: dvě poslední komentované prohlídky

Ještě dvou komentovaných prohlídek mohou využít zájemci o výjimečnou výstavu „Bez hranic. Umění v Jáchymově a Krušnohoří mezi gotikou a renesancí“, která probíhá v Královské mincovně v Jáchymově. Na výstavě naleznou návštěvníci množství informací k jednotlivým exponátům i k místům, odkud pocházejí.

Prohlídky se zasvěceným komentářem však poskytnou ještě celou řadu dalších zajímavých informací. V sobotu 27. srpna výstavou, prezentující neobyčejné kulturní bohatství krušnohorského regionu z období mezi lety 1250 až 1550, provede historik umění Jan Royt, prorektor Univerzity Karlovy v Praze a specialista na malířství středověku a křesťanskou ikonografii. Autorka výstavy Michaela Ottová z Ústavu pro dějiny umění Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze pak výstavou provede 10. září. Prohlídky začínají vždy v 15 hodin. Výstava, jež dalece přesahuje hranice regionu, potrvá do 18. září.

Lev Havlíček

Heřmanov – jedna z nejmenších obcí na Nejdecku

Heřmanov (německy Hermannsgrün) patřil svým počtem obyvatel k nejmenším obcím bývalého okresu Nejdek a díky geografické poloze se tu dařilo zemědělství. Leží 2,5 km severovýchodně od Jindřichovic v nadmořské výšce 665 m n. m. První zmínka o Heřmanovu jako vsi pochází z roku 1341, kdy náležel nejdeckému hradu.

Německý název Hermannsgrün původně znamenal Heřmanův háj nebo palouk. V 17. až 19. století se užíval rovněž tvar Hermesgrün. Podle pověsti byli zakladateli Heřmanova a nedalekých Jindřichovic bratři Heřman a Jindřich, jejichž jména tato sídla dodnes připomínají. Heřmanov se skládal ze tří místních částí – Dorf (Ves), Winkel (Kout) a Loch (Dolík). Pouze v části Ves sídlili bohatší zemědělci (sedláci), jejichž usedlosti dosahovaly největší plochy. Ze zemědělských plodin se dařilo pšenici, žitu, ovsu a bramborám.

K jindřichovickému panství se Heřmanov dostal spolu s některými dalšími lokalitami v roce 1582, a to při dělení šlikovského majetku. V Heřmanově bývalo panské sídlo, v němž až do roku 1606 žil Mikuláš Šlik. Tento panský dvůr byl zrušen zřejmě kolem roku 1730 a jeho pozemky byly dědičně propachtovány zdejším poddaným. Lokalizace a podoba panského dvora dnes nejsou známy.

Loketský urbář z roku 1523 připomíná v Heřmanově tři a půl dvora, jednu chalupu a šest poddaných. Třicetiletá válka a s ní spojené nemoci způsobily veliké škody. V roce 1633 se osada, v níž řádil mor, téměř vylidnila. Berní rula (1654) uvádí 47,5 strychu polí, 12,5 strychu lesa, 10 tažných zvířat, 37 kusů skotu, jednu ovci a 7 koz. Obyvatelé bydleli ve čtyřech domcích a zabývali se zejména zemědělstvím a chovem dobytka. Jeden ze zdejších sedláků se živil i povoznictvím.

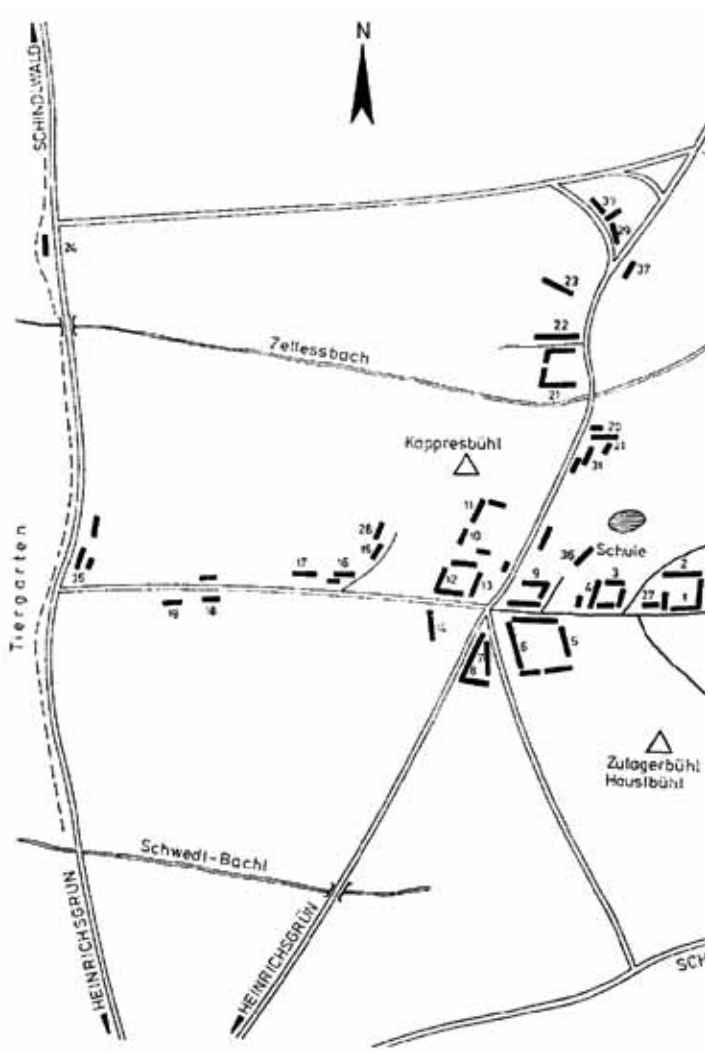
Po třicetileté válce se Heřmanov opět populačně rozrůstal – v roce 1699 zde žilo již 43 lidí, roku 1709 šlo o 61 lidí a v roce 1783 pak o 126 obyvatel. V roce 1847 čítal Heřmanov celkem 23 domů se 174 obyvateli. Tehdy se zde uvádí pila, mlýn a škola. V letech 1803 až 1852 se škola stěhovala z jedné usedlosti do druhé, teprve v roce 1852 byla postavena vlastní školní budova.

Mlýn Heinricha Bartla (č. p. 21), který sloužil také jako hospoda, pekařství a zemědělská usedlost

Před obecnou školou v zimě 1939

Plánek obce Heřmanov před rokem 1945

Někdejší hlavní komunikace v obci

Budova bývalé obecné školy dnes

I tato malá obce žila spolkovým životem. V minulosti se prakticky v každé obci nacházel sbor dobrovolných hasičů. Ani v Heřmanově nechyběl – k jeho založení došlo v roce 1926. V dubnu 1933 zde byla v hospodě Heinricha Bartla ustavena místní skupina Německého kulturního svazu.

Domy i hospodářské usedlosti v obci byly stavěny z velkých kamenných bloků, občas byl kámen kombinován s roubením. Typickým zdejším rysem bylo hojné užití šindele, a to nejen na střechách, ale též jako pláště na vnějšku objektů.

Po odsunu obyvatelstva německé národnosti po druhé světové válce počet zdejších obyvatel značně poklesl. V první polovině 50. let se Heřmanov stal součástí obce Šindelová, od roku 1960 až doposud patří k Jindřichovicím.

V roce 1950 Heřmanov čítal 36 domů a 32 obyvatel, o 11 let později zde žilo dokonce 51 obyvatel. Posléze se Heřmanov vylidňoval a stal se místem pro rekreanty. V roce 1991 tu nežil už trvale nikdo. Podle posledního sčítání (březen 2011) bydlelo v Heřmanově v trvale obydlených pěti domech celkem 15 obyvatel.

Pavel Andrš
foto: Pavel Andrš, Heimatbuch Landkreis Neudek, Heimatmuseum Stadt- und Landkreis Neudek in Augsburg-Göggingen

Heřmanov v číslech	
Rozloha:	5,75 km^2
Počet obyvatel k 1. 12. 1930:	171
Počet obyvatel k 17. 5. 1939:	115
Domácnosti (1939):	37
Zaměstnanci v zemědělství (1939):	68
Zaměstnanci v průmyslu a řemeslech (1939):	23
Zaměstnanci v obchodu a dopravě (1939):	1
Živnostníci (1939):	22

Vodní nádrž Přísečnice

Vodní nádrž Přísečnice, která patří k nejvýznamnějším vodárenským nádržím na našem území, se nachází na stejnojmenném potoce 8 km východně od města Vejprty. Svými parametry i využitím představuje monumentální dílo, které v 70. letech minulého století zásadně změnilo ráz zdejší krajiny. Kromě akumulace pitné vody slouží i k částečné protipovodňové ochraně území pod hrází, k výrobě elektřiny, zabezpečení garantovaného zůstatkového průtoku v toku na státní hranici a v neposlední řadě také k chovným účelům. Pod hrází je totiž vybudována rybí líheň pro odchov původního krušnohorského pstruha obecného a zejména lososovitých druhů ryb, zabezpečující kvalitní rybí násadu do vodárenských nádrží v celém povodí Ohře.

Mapa okolí vodní nádrže Přísečnice (zdroj: www.mapy.cz)

Vodohospodáři důsledně rozlišují pojmy nádrž, přehrada a vodní dílo. Nádrž je prostor, v němž je možné nadržet vodu pro její pozdější využití nebo zachytit přívalovou vlnu v době povodně. Termínem přehrada je označována stavba, která vzdouvá vodu a vytváří nádrž. Pro celek zahrnující nádrž, přehradu, přeliv, výpusti, popř. další objekty je používán pojem vodní dílo. V médiích i mezi laickou veřejností se nicméně často ve spojení s funkcí nádrže mluví nesprávně o přehradách.

Přehradní hráz, jejíž výstavba byla zahájena v říjnu 1969, je situována asi 1 km nad obcí Kryštofovy Hamry. Do plného provozu byla nádrž uvedena v roce 1976 po dokončení úpravny vody, necelý rok po zahájení jejího napouštění. Pro přívod pitné vody do měst podkrušnohorské pánve slouží 6,3 km dlouhá tlaková štola o průměru 2,2–2,7 metru procházející pod Krušnými horami. Celkový objem nádrže dosahuje 54,69 mil. m^3 při zatopené ploše 362 ha a maximální hloubce 47 m. Vodní dílo těchto parametrů zákonitě změnilo ráz celého údolí a okolní horské oblasti. Stavbě musely ustoupit čtyři obce s bohatou historií včetně bývalého svobodného královského horního města Přísečnice (viz informace v rámečku), ve kterém ve 20. letech minulého století žilo přes 2 600 obyvatel. Během uplynulých čtyř dekád se však nádrž stala nedílnou součástí zdejší krajiny, vyhledávané k aktivnímu odpočinku návštěvníky z české i německé strany hranice.

K výletům po okolí lze využít sítě cyklotras a pěších turistických tras vedoucích lehkým terénem podél nádrže i náročnějšími stoupáními na vrcholky hor v jejím širším okolí. Ze západní a severní strany je okolí nádrže přístupné také po místních silnicích na Vejprty, respektive Kryštofovy Hamry, nicméně na přehradní hráz mohou vstupovat pouze pěší a cyklisté, stejně jako na zpevněnou cestu lemující východní břeh nádrže. Na té mohou návštěvníci načerpat síly při posezení v altánku u Karlova pramene – studánky vybudované na památku lesníků, kteří se zasloužili o obnovu lesních porostů na hřebenech Krušných hor.

470 metrů dlouhá a 10 metrů široká koruna hráze se nachází v nadmořské výšce 736 m

Přísečnice (Pressnitz)

Přísečnice je považována za jedno z nejpamátnějších míst Krušných hor. Ačkoliv nejstarší dochovaná zpráva o její existenci pochází až z roku 1335, existují domněnky, že již ve 12. století leželo toto sídliště na obchodní cestě ze Saska. Už za Jana Lucemburského zde pracovaly doly na stříbrnou rudu a objevují se i nedoložené zprávy, že zde okolo roku 1340 byla vybudována mincovna, v níž se razily stříbrné české groše. V původním gotickém kostele sv. Mikuláše ze 14. století měl být roku 1510 údajně pohřben Bohuslav Hasištejnský z Lobkowicz. Společně s povýšením na královské horní město bylo Přísečnici roku 1546 uděleno právo užívat městský znak. Začátkem 18. století zde byla obnovena těžba stříbrné rudy, necelých sto let poté však nastal hluboký úpadek. Ženy začaly paličkovat krajky, dřívější horníci pracovali většinou v lese a stále častěji hledali obživu v provozování hudby. Koncem 19. století byla v Přísečnici otevřena hudební škola, kterou v následujících třech desetiletích prošlo na 4 000 hudebníků. Město se v té době stalo také sídlem okresního úřadu. Za první republiky ve městě fungovalo několik menších továren na strojové krajky, byly tu i tři peněžní ústavy a čtyři školy. Přísečnice měla velmi hezké okolí a stala se brzy vyhledávaným letoviskem, spojujícím krásnou přírodu s městským kulturním vyžitím a téměř komfortním ubytováním. Po poválečném odsunu Němců se počet obyvatel snížil na třetinu. Začátkem 70. let musela Přísečnice ustoupit výstavbě vodní nádrže.

Rybí líheň pro odchov ryb v prostoru pod hrází

Výhled z Jelení hory (994 m n. m.) na vodní nádrž Přísečnice a nejvyšší krušnohorské vrcholy patří v našich horách nepochybně mezi jeden z nejpůsobivějších

Překrásný výhled na hladinu vodní nádrže i nejvyšší vrcholy Krušných hor se otevírá z Jelení hory (994 m n. m.) severovýchodně od nádrže, dostupné z jihu po žluté turistické značce a především pro cyklisty po širokých lesních cestách na severním úpatí hory, kterým prochází také páteřní krušnohorská cyklomagistrála (č. 23). Dominantou vrcholu je velký dřevěný kříž s pamětní deskou připomínající Josefa Štrosse – dobrodruha a fotografa, jenž v roce 2007 zahynul ve věku 35 let v horách středoafrické Ugandy. Pro ty, kteří zde chtějí zanechat záznam o svém výstupu nebo dojmech, je na kříži připevněna schránka s vrcholovou knihou. O něco dále se nachází menší křížek, věnovaný památce krušnohorského průvodce Bohumíra Pokorného. Na své si tu přijdou i příznivci geocachingu, na něž nedaleko míst s nejkrásnějšími výhledy čeká pečlivě ukrytá keška.

O cennosti přírody v okolí Jelení hory svědčí rozsáhlá chráněná území, jež zde byla vyhlášena před několika málo lety. Severovýchodně od Jelení hory je to přírodní rezervace „Prameniště Chomutovky“, vyhlášená v roce 2012 především

Východně od vodní nádrže byla v letech 2012 a 2013 vyhlášena dvě rozsáhlá chráněná území

Dřevěný kříž na Jelení hoře s pamětní deskou a vrcholovou knihou

„Voda je nejměkčí a nejslabší bytí na světě, v překonávání tvrdého a silného je však neporazitelná a není jí na světě rovno. Voda je dobro; přináší užitek všem a nesoupeří. Přebývá na nejnižších místech, jimiž všichni pohrdají.“ (Lao-c’)

k ochraně biotopů horských vrchovišť, a přírodní památka „Na loučkách II“, v jejímž rámci je od roku 2013 chráněna rozsáhlá oblast mokřadních biotopů rozkládající se mezi městečkem Výsluní a Přísečnicí.

Z protilehlé jihovýchodní strany je pohled na nádrž a okolní krajinu nejpůsobivější z odlesněného vrcholu Velkého Špičáku (965 m n. m.), kde je překvapivá absence značené trasy kompenzována pravoúhlou sítí lesních cest.

Za návštěvu stojí také poklidná obec Kryštofovy Hamry, která se nachází v údolí Přísečnického potoka při česko-německé hranici. Historii tu připomíná pamětní místo Karla Stülpnera, mnohými označovaného za Robina Hooda Krušných hor (více informací o tomto proslaveném pašerákovi přineseme v příštím čísle Luftu), památník místním obyvatelům padlým za první světové války a v neposlední řadě také kostel sv. Kryštofa, jehož stavba v empírovém slohu byla dokončena začátkem 30. let 19. století. Mezi místní zajímavosti patří také několik zdejších studánek. Necelé 2 km od centra obce se nachází turistický hraniční přechod do saského městečka Jöhstadt. Motorizovaným návštěvníkům slouží hraniční přechod Vejprty – Bärenstein, vzdálený zhruba 12 km.

Zatímco přírodní a historické zajímavosti jsou místními i návštěvníky regionu vyhledávány a hodnoceny jednomyslně pozitivně, farma 25 větrných elektráren, která se nachází na správním území Kryštofových Hamrů v lokalitě Rusová, budí mnohé rozporuplné reakce. Při svém uvedení do provozu v roce 2007 byla farma (tehdy s 21 turbínami) dokonce největším větrným parkem na území České republiky. Je zřejmé, že při rozhodování o výstavbě farmy zvítězilo ekonomické hledisko nad protesty občanských sdružení a ochranářů – do obecní pokladny totiž z jejího provozu plynou každoročně nemalé finanční prostředky. A nakonec i při průjezdu kolem větrné farmy se nejeden zvědavý návštěvník zastaví, aby fascinován technickými možnostmi naší společnosti dílo na vlastní oči zhlédl. Nezbývá však než doufat, že i přes nesporný technologický pokrok zůstanou přírodní krásy Krušných hor do co největší možné míry zachovány i pro budoucí generace.

Větrnou farmu v lokalitě Rusová tvoří 25 turbín o celkovém výkonu 50 MW

Eva Nduwimana

Použité zdroje:

webové stránky Povodí Ohře, s. p. (www.poh.cz)
www.zanikleobce.cz

Veteráni na krušnohorských silnicích

Se Šlikovkou v pozadí

V sobotu 15. července se po Krušných horách prohánělo 64 krasavců – automobilů veteránů. Projely i Jáchymovem a na Novém Městě měly „veteránskou časovku“. Musely projet měřený úsek zadanou průměrnou rychlostí, ani rychleji, ani pomaleji. Na jednom místě směly zastavit a počkat, pokud jely příliš rychle. Úloha to nebyla jednoduchá, silnice v měřeném úseku od dolu Svornost vzhůru na Nové Město má značné stoupání (jezdí se zde i závody do vrchu) a řadu ostrých zatáček.

Z Jáchymova mířila auta do Abertam, ale několik dní před touto akcí byla silnice z Mariánské na Abertamskou křižovatku uzavřena. Nikdo nic nevěděl, někdo jel do Merklína, některá auta se vracela. Prostě zmatek, který ovšem nakonec jak nablýskaným veteránům, tak i jejich obdivovatelům tolik nevadil.

text a foto: Jaroslav Ochec

Úspěch Kristýny Sedlecké z Rybné na Mezinárodních dětských hrách

Ve dnech 11. až 16. července se na dalekém Tchaj-wanu uskutečnily již padesáté Mezinárodní dětské hry (ICG). Krušné hory tam v atletice úspěšně reprezentovala Kristýna Sedlecká z Rybné, která Luftu sama popsala své zážitky.

(red)

Na stadionu

S místním fanklubem

Na Mezinárodních dětských hrách jsem ČR reprezentovala již podruhé. Sportovního klání se zúčastnilo na 2 000 mladých sportovců z celého světa, kteří soupeřili v osmi různých letních disciplínách.

Z pražského letiště Václava Havla jsme odlétali 10. července nejprve do Dubaje a potom přímo do dějiště celých her, centrálně spravovaného města New Taipei City. Již samotný čtrnáctihodinový let jedním z největších dopravních letadel byl pro nás velkým zážitkem. Po příletu na nás čekaly delegátky a také místní fanklub, který náš tým doprovázel po celou dobu pobytu na ICG.

Všichni jsme byli ubytováni v olympijské vesnici. Naše třináctičlenná skupina z ČR, zastoupená městem Karlovy Vary, reprezentovala v disciplínách plavání a atletika. Já jsem závodila v běhu na 800 metrů. Po rozběžích jsem postoupila do finále. I přesto, že pro nás Středoevropany nebyly klimatické podmínky vůbec příznivé, neboť na Tchaj-wanu panovala čtyřicetistupňová vedra, jsem se umístila na 15. místě.

Po ukončení her jsme odcestovali na jih země k moři, kde jsme si užívali zaslouženého volna. Na zpáteční cestě jsme se pak na dva dny zastavili v Dubaji. Podívali jsme se do pouště, kde jsme v rámci programu jezdili na dunách a svezli se na velbloudech. Poté jsme v pouštní oáze povečeřeli místní speciality. Navštívili jsme také nejvyšší budovu světa Burj Khalifa a dubajskou sjezdovku. Po celou dobu pobytu, nejen na hrách, k nám byli místní obyvatelé velice milí, pozorní a vstřícní.

Závěrem bych chtěla moc poděkovat Svazku obcí Bystřice, obci Pernink, městu Abertamy a mým rodičům, že jsem se mohla této sportovní akce zúčastnit.

Kristýna Sedlecká

KDYŽ SE ŘEKNE...

Štola a šachta

Štol a šachet jsou po hornicky intenzivně prokutaných Krušných horách desítky tisíc, je jen málo míst, kde na některé z těchto důlních děl nenarazíme. Ve využití těchto dvou termínů se však často chybuje.

Štola je horizontální nebo jen mírně ukloněné důlní dílo spojené s povrchem prostřednictvím svého začátku – ústí. Tím se štola liší od tunelů, které do podzemí pronikají ze dvou míst, i od důlních chodeb, jež na povrch nemusí ústit vůbec. Štoly slouží k rozfárání ložiska ve vodorovné rovině, k dopravě materiálu a lidí, k větrání a speciálně také k odvodňování dolů. Proto jsou většinou raženy s malým úklonem svého dna neboli počvy, aby podzemní voda mohla z dolu volně vytékat.

Naproti tomu šachta, v češtině též jáma, je důlní dílo ražené od povrchu (od ohlubně šachty) svisle, popřípadě s velkým sklonem (zpravidla přes 60°), jak tomu bývalo u středověkých a raně novověkých šachet hloubených po úklonu rudních žil. Šachty umožňují rozfárání ložiska i z mnohem větších hloubek, než zejména v plochých terénech dovolují štoly, podle svého účelu se dělí například na těžné, vodotěžné nebo větrné. Mělčí šachty sloužící primárně k přívodu vzduchu do dolů se nazývají světlík.

Slova štola i šachta si čeština, stejně jako mnohé další hornické výrazy, vypůjčila z němčiny, kde znějí der Stollen (krušnohorsky též der Stolln) a der Schacht. Je tu ovšem jedna záludnost –na rozdíl od češtiny jsou v němčině obě slova mužského rodu. To platí i pro stejně znějící a etymologicky příbuzné slovo der Stollen, jímž se označuje oblíbené sladké pečivo štóla.

Naučit se rozeznávat šachtu a štolu lze snadno v prohlídkových dolech Mauritius na Hřebečné a Johannes na Zlatém Kopci. Na Hřebečné se vertikální šachtou Mauritius schází na úroveň vodorovné štoly Kryštof, do dolu Johannes se dostanete stejnojmennou štolou a na povrch pak můžete vyfárat po žebřících svislou těžní šachtou.

Michal Urban

Tři svislé šachty (nahoře) a štola (Agricola 1556)

RECEPT MĚSÍCE

Recepty z bylinek a lesních plodů

Letos v létě navštívila skupina žáků SOŠ a SOU Nejdek odborné pracoviště BSZ für Ernährung, Technik und Wirtschaft des Erzgebirgskreises Annaberg-Buchholz. Domluvili jsme se, že prozkoumáme využívání místních rostlin v krušnohorské kuchyni předků, a to v rámci projektu „Kulinářské zážitky v Krušnohoří“. Německé přátele příjemně překvapila pozornost od žáků a učitelů nejdecké školy – tradiční domácí nudle s různými bylinkami, které se vám, čtenářům, podle receptu z červnového vydání určitě povedly.

V krušnohorské kuchyni hrají bylinky dodnes důležitou roli. A není to jen ta vyhlášená máta pro pražské barmany a jejich míchané nápoje. Vypráví se o lahodných bylinkových chlebech, jež byly obohacené o fenykl, anýz, kmín a jiné příměsi z rozsáhlých zahrad klášterů nebo latinské školy. Například botanik Ludwig Camerarius podpořil používání ovoce, zeleniny a bylinek i pro jiné než léčebné a zdravotní účely. Obohatil tak jídelní lístky krušnohorské kuchyně o mnoho vegetariánských pokrmů.

Společně s německými žáky a učiteli jsme se ovšem zajímali o možnost návštěvy botanické zahrady v lázních Wiesenbad nedaleko města Annaberg-Buchholz. Zahrada v pěkném parku je volně přístupná a doporučujeme ji k návštěvě.

Mezi využívané krušnohorské rostliny patřily nejčastěji ptačinec (žabinec), řeřicha, kopřiva, šťovík širokolistý, česnáček, kerblík, violka (maceška), sedmikráska chudobka, bazalka, libeček, řeřicha, meduňka, pastiňák, petržel, pažitka, kopr, různé máty a samozřejmě letní ovoce – maliny, borůvky a ostružiny. Nesmíme zapomenout na téměř černé, sladké třešně ptačnice.

Dnes nabízíme dva recepty, z nichž ten sladký, tvarohový, patří mezi nejpracnější a časově náročnější, počítáme-li i sběr borůvek a lesních malin. Oba recepty však obsahují několik jmenovaných místních druhů rostlin. Dobrá kuchyně se totiž bez bylinek neobejde.

Ovocný tvarohový dezert

Suroviny:

1,5 kg tvarohu, 0,5 l šlehačky, 1 kg malin, 1 kg borůvek, citronová šťáva, cukr, bramborový škrob solamyl, mátové listy

Postup:

Rozšlehejte důkladně tvaroh se šlehačkou, rozdělte na dvě části a spojte s ovocem. Ve dvou hrncích svařte tvarohovou směs odděleně s malinami a borůvkami, dochuťte cukrem a citronovou šťávou. Nyní každou část dobře smíchejte s předem připraveným škrobem (rozmíchejte jej vždy studenou vodou do požadované konzistence) a krátce za stálého míchání povařte. Mírně ochlazenou směs nalijte do připravených nádob a podle fantazie ozdobte. Část ovoce a ptáčnic použijte s mátovými lístky na ozdobu.

Bylinný tvaroh

Podle svých botanických znalostí a sezony dáváme vždy přednost vlastním zdrojům bylinek a vrchním čerstvým, svěže zeleným lístkům. Jejich množství závisí na počtu strávníků. Budeme potřebovat jemný plnotučný tvaroh, máslo, mléko nebo smetanu na vaření, sůl, pepř, pažitku, česnek a zelenou cibulku.

Do misky nalijeme trochu za studena lisovaného olivového oleje, přisypeme nadrobno nasekané bylinky a trochu rozetřeme (tuk je nositelem chutí a vůní). Jemné zelené rostlinné přísady poskytne louka a zahrádka (například cibulku). Přidáme najemno rozdrcený česnek, čerstvý nastrouhaný abertamský sýr, potom osolíme a okořeníme (pepřem, kmínem, paprikou). U koření platí, že méně je někdy více. Vše dobře rozmícháme, ozdobíme, posypeme a podáváme na opečeném toustu nebo čerstvém krajíčku chleba.

text: Peter Weigel
a Josef Dvořáček
foto: Josef Dvořáček

ABERTAMSKÉ NOVINY

Požár hotelu Stará pošta

V pondělí 4. července po 23. hodině byl Hasičskému záchrannému sboru Karlovy Vary nahlášen požár hotelu Stará pošta v Abertamech. Po příjezdu abertamských hasičů bylo zjištěno, že ohnisko požáru je v podkroví hotelu. Během několika minut vyšlehly ze střechy plameny a na místo musely být povolány další jednotky, které postupně přijížděly z Nejdku, Perninku, Potůčků, Ostrova, Karlových Varů a Sokolova.

Kolem šesté hodiny ráno byly tyto jednotky vystřídány a na místě dále zasahovali hasiči z Chodova, Hájku, Božího Daru a Jáchymova. Práci ztěžoval terén okolo hotelu a především členitost střechy. Požár se podařilo uhasit až v dopoledních hodinách následujícího dne. Na místě zasahovalo celkem 12 jednotek dobrovolných i profesionálních hasičů. Škoda byla předběžně vyčíslena na 5 milionů Kč. Pravděpodobnou příčinou požáru byl vadný jistič v rozvodné skříni v podkroví.

Město intenzivně jedná s majitelem objektu o dalším osudu poškozené stavby. Ten v současné době zvažuje rekonstrukci hotelu, ale již měl i několik nabídek na odkoupení poškozeného objektu. Jen doufám, že z něj nezůstane další nedořešené abertamské torzo, jako jsou Rukavičkářské závody, hotel Uran nebo bývalý statek.

Děkuji tímto naší jednotce dobrovolných hasičů, jež odvedla vynikající práci a všem dokázala, jak jsou hasiči v Abertamech potřební a že si zaslouží naše uznání.

Memoriál Roberta Panyho a Martina Jiřinského

V sobotu 30. července se v Abertamech konal tradiční turnaj v kopané věnovaný památce dvou významných abertamských fotbalistů Roberta Panyho a Martina Jiřinského. Letošního, již 10. ročníku se zúčastnila mužstva TJ RZ Abertamy „A“ a „B“, TJ Sokol Pernink dorost a FK Verušičky. Počasí sice moc sluníčka nepřineslo, ale pro fotbal bylo vcelku ideální. Vítězství nakonec slavili fotbalisté z Verušiček, na druhém místě skončilo družstvo Abertamy „A“, třetí příčku obsadili dorostenci z Perninku a na čtvrtém místě skončili borci Abertamy „B“. Celý turnaj provázela dobrá nálada, nikdo se nezranil, ani nedošlo k žádné potyčce. Nejlepším střelcem se stal Gabriel Riezer z družstva Abertamy „A“, který dal osm gólů.

Turnaj se konal za podpory města Abertamy, TJ-RZ Abertamy, hlavního sponzora – karlovarského pivovaru Karel IV. a Skiareálu Plešivec. Chtěl bych moc poděkovat Elišce Nuskové a Aleně Panyové, které se turnaje zúčastnily a na závěr předaly ceny vítězům i poraženým, a také všem, kteří se podíleli na jeho přípravě, především srdcaři abertamského fotbalu Viliamu Hanšutovi.

Nejen řezbáři a paličkářky

Od 21. do 26. srpna se v areálu Technických služeb v Abertamech uskuteční již tradiční setkání řezbářů a paličkářek, tentokráte rozšířené o účast uměleckého kováře a keramika. Slavnostní ukončení akce a předání vytvořených prací obcím proběhne 26. srpna odpoledne. Zájemci budou mít možnost zkusit si předváděná řemesla vlastníma rukama pod dohledem odborníků.

Zdeněk Lakatoš,
starosta města
a předseda TJ RZ Abertamy

Sadař, kterého na řezbářském sympoziu v roce 2014 vytvořil Josef Šporgy

REAKCE ČTENÁŘŮ

K příběhu sošek z abertamského kostela

V příspěvku Josefa Grimma, otištěném v minulém čísle Luftu, jsem se vrátil ve vzpomínkách o 20 let nazpátek. Tehdy jsem začínal s profesionální řezbou a stál přede mnou úkol vytvořit několik kopií svatých do našeho kostela v Abertamech, které někdo odcizil. Přiznávám, že jsem o této církevní tematice mnoho nevěděl. Pan farář Stanislav také ne, tak jsem požádal o konzultaci pana děkana Pražana z Nejdku. K dispozici jsme měli pouze jednu starou fotografii oltáře se čtrnácti svatými pomocníky zabranými poměrně z velké dálky, takže žádná sláva.

Při určování odcizených soch jsme zjistili, že svatých pomocníků je vlastně dvacet jedna. Z těch si věřící vybírali soubor čtrnácti, který vyhovoval krajovým zvyklostem. Při práci jsem vycházel pouze z obrysů oné zvětšené fotografie a z okolních sošek, které se zachovaly. Tak jsem v potu tváře bez větších zkušeností vyřezal sv. Víta, Blažeje, Barboru, Diviše, Erasma a Ježíška. Na oltáři je vlastně soch sedmnáct, kromě čtrnácti pomocníků i svatá rodina. Zajímavostí je, což jsem objevil při práci, že svatou rodinu vyřezal někdo později. Rozpoznal jsem trochu odlišný styl. Předtím byli na oltáři tři andílci, ale řezbář dva z nich nahradil Pannou Marii, Josefem a jednoho andělíčka použil na sošku Ježíška. To se potvrdilo, když jsem později objevil starší fotografii. Poté jsem opravil zbylé sochy a s Antonínem Grohem jsme soubor instalovali zpátky na oltář. O pouti je požehnal pan biskup Radkovský.

Proč se o tom zmiňuji? V článku Josefa Grimma byla uvedena věta, že z kostela byly odcizeny sošky z oltáře, které jsem znovu vytvořil. No a mně se vrátily vzpomínky na to téměř detektivní pátrání, o jaké svaté vlastně šlo a co měli za atributy, i na zajímavou a krásnou práci. A co víc, tehdy jsem začal vnímat širší souvislosti k těmto duchovním tématům.

Jiří Lain

Ježíšek a sv. Erasmus, svatý Blažej (Blasius) a sv. Barbora, svatý Diviš (Dionýz) a sv. Vít

Taková byla Anenská pouť

Flašinetář u pomínku Antona Günthera

Na Svatoanenské pouti se v sobotu 23. července sešlo přes 1 500 návštěvníků. Mohli obdivovat, nakupovat, ochutnávat i vyzkoušet výrobky krušnohorských umělců a řemeslníků. Děti lákaly Al Rašídovy kolotoče, výtvarné a hudební dílničky. Oprav si svůj bicykl aneb workshop o údržbě kola připravil jako speciální přednášku pro malé i velké cyklisty Yetti Bike. Pro Krušnohorce a nejen je se v prostorách radnice promítaly zbrusu nové Krušné horory Petra Mikšíčka. K pohodovému dni nám hrál flašinetář pan Farář a zajímavostí v programu bylo mnohem více.

Akci podpořily město Boží Dar, Karlovarský kraj a projekt Živý kraj. Poděkování patří také manželům Peřinovým, kteří městu a jeho návštěvníkům věnovali medvěda a parádní dřevěné posezení. Děkujeme za vaši přízeň. Těšíme se na viděnou na Ježíškových vánočních trzích či při jiné příležitosti na Božím Daru.

za kulturní a sportovní komisi města Boží Dar
Karolína Pomplová

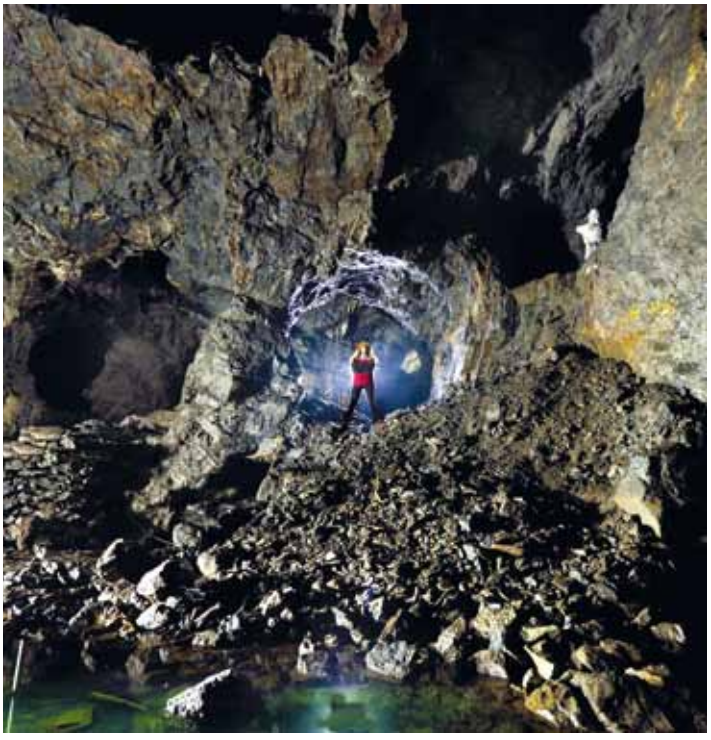
Prohlídky štoly Johannes ještě do 31. srpna

Ještě do 31. srpna bude letos pro veřejnost otevřena štola Johannes v jednom z nejpozoruhodnějších rudních revírů v České republice, skarnovém revíru Zlatý Kopec – Kaff. Poté, pokud Agentura ochrany přírody a krajiny ČR neschválí prodloužení prohlídek až do září, bude štola kvůli ochraně přezimujících netopýrů až do dubna příštího roku uzavřena.

Návštěvníci se můžou do podzemí vydat po jednodušší základní, nebo po delší, adrenalinově laděné velké naučné trase trvající přes tři hodiny. Prohlídky po základní trase začínají v pondělí, ve čtvrtek a v sobotu v 9:30 a 12:00, v ostatní dny i ve 14:30. Velkou naučnou trasu si lze prohlédnout vždy v pondělí, ve čtvrtek a v sobotu ve 14:30.

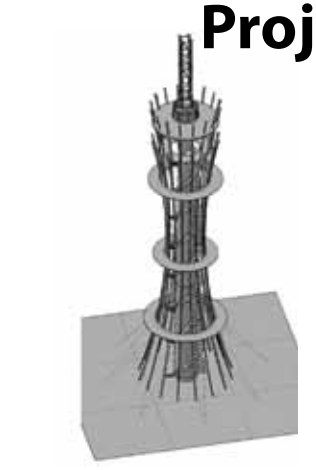
Štola Johannes se nachází necelých 8 km od Božího Daru na území krajinné památkové zóny, sama štola byla prohlášena za kulturní památku ČR a tvoří významnou součást společné česko-německé nominace „Hornické kulturní krajiny Erzgebirge/Krušnohoří“ k zápisu na Seznam světového dědictví UNESCO. Jde o mimořádně zachovalý komplex historických důlních děl, ve kterých se již před polovinou 16. století dobývaly rudy cínu, železa, mědi a později i zinku. Při těžbě zde horníci vyrazili podzemní komory obrovských rozměrů, jaké lze jinde ve světě vidět jen málokde. I tyto unikátní komory, z nichž největší má rozměry 60 x 20 m při výšce 10–12 m, si může prohlédnout každý, kdo se vydá do podzemí štoly Johannes.

Prohlídky je třeba si rezervovat předem v božídarském informačním centru nebo on-line na www.stolajohannes.cz, kde lze získat i další informace.

Velká komora ve štole Johannes
(foto: Milan Korba)

Projekt rozhledny Rusalka

Jedna z variant stavby

Sloup po bývalé větrné elektrárně na okraji Božího Daru by se mohl v budoucnu přeměnit na rozhlednu s poetickým názvem Rusalka. Studie nového využití tubusu již byla vypracována a město nyní jedná s památkáři o povolení stavby. „Pokud půjde vše hladce, mohli bychom na jaře příštího roku začít hledat možnost dotací,“ uvedl starosta Božího Daru Jan Horník. Více o projektu na www.bozidar.cz.

Připravujeme další výšlapy

Od září se můžete opět těšit na Božídarské výšlapy. O přírodě Krušných hor se dozvíte při dvouhodinové procházce od odborníků na mykologii (Není houba jako houba) nebo na astronomii (Hvězdné nebe nad Božím Darem). Termíny Božídarských výšlapů naleznete na www.bozidar.cz.

Krušnohorské letní povodně

Rozvodněný Slatinný potok u Jelení 6. července 1931

Tzv. Hänelhaus v údolí Lehmergrund u Johanngeorgenstadtu před povodní a po ní

Krušné hory sice nepatří k oblastem, které jsou často ohrožovány povodněmi, natož pak záplavami, ale i zde patří riziko velké vody k běžnému životu. Nejčastější jsou přitom povodně v letních měsících, zvláště v červenci a srpnu. Jedna z nejhorších se odehrála před 85 lety v prostoru mezi Jelením, Potůčky, Johanngeorgenstadtem a Schwarzenbergem.

Tehdy, 6. července 1931 v pozdních odpoledních hodinách, se poblíž Malého jeřábího jezera strhla silná bouře spojená s průtrží mračen. Během chvilky spadlo v Jelení osmdesát a u Johanngeorgenstadtu dokonce 139 mm srážek. I z malých potůčků se v mžiku staly dravé bystřiny a větší toky, jako jsou Slatinný potok u Jelení nebo Černá pod Potůčky, se přeměnily v řeky, jež strhávaly vše, co jim přišlo do cesty – větve i celé kmeny, kameny, mostky i domy. Lidé utíkali do kopců, aby si zachránili život.

Povodní poničený dům v Unterjugelu poblíž Potůčků

V Jelení byla nejhorší situace u domu č. 9 Kláry Zehrmannové, kolem nějž normálně potok dělal malý ohyb, avšak po rozvodnění tekla voda přímo přes dům, který se stal neobyvatelným. Celkový rozsah škod se ukázal až po opadnutí vody: zmizely můstky přes Slatinný potok, mnohé louky byly zničené, částečně stržena nebo silně poškozena byla silnice z Nových Hamrů do Jelení, takže dopravu bylo třeba dočasně odklonit přes Chaloupky a Rolavu.

Daleko horší bylo řádění vodního živlu u Johanngeorgenstadtu, kde se rozvodnilo několik jinak drobných levých přítoků Černé, jako jsou Jugelbach, Schwefelbach nebo Pechöferbach (Hraniční potok). Nejvíc postiženo zde bylo údolí Lehmergrund, kde silný proud a valící se kameny těžce poškodily několik domů včetně stoupy dolu Gotthelf Schaller a jeden dům, tzv. Hänelhaus, srovnaly se zemí úplně. Jeho majitel, rolník Hänel, při tom přišel o život.

Říčka Černá, posilněná svými levostrannými přítoky, pak napáchala těžkou spoušť v údo-

lí Wittigsthal pod Potůčky i na celém svém dalším toku až do Schwarzenbergu. V tomto úseku bylo vážně poškozeno několik domů, továren a pil a strženo byla místy, především u Antonsthalu, i železniční trať, na níž se podařilo obnovit provoz až téměř po dvou měsících, 2. září. Ještě ve Schwarzenbergu byla povodňová vlna přes metr vysoká. Celkové materiální škody tehdy dosáhly 18 milionů říšských marek, šlo o největší živelní pohromu od založení Johanngeorgenstadtu v roce 1654. Aby toho nebylo málo, rozvodnila se pak Černá o půl roku později, při rychlém tání sněhu zkraje roku 1932, ještě jednou a voda stála někde dokonce ještě výše než v létě 1931. Zaplaven byl i Clausův mlýn, který stával v místech dnešní horní benzinové pumpy v Potůčkách.

Ještě mnohem vyšší škody způsobila katastrofální povodeň v noci z 8. na 9. července 1927, která po silné průtrži mračen s úhrnem srážek až 230 mm během šesti hodin postihla velkou část východního Krušnohoří v povodí říček Müglitz, Gottleuba a Seidewitz. Její bilance byla tragická – jen na saské straně bylo zničeno 83 obytných a 113 dalších budov, 265 domů bylo poškozeno zčásti, strženo nebo poškozeno bylo dále 237 silničních a 31 železničních mostů, ale hlavně při pohromě přišlo o život asi 160 lidí, z toho 88 v Berggießhübelu. Na české straně utrpěla velké škody zvláště Telnice.

Jak vyplývá z historických záznamů, s povodněmi je třeba v Krušných horách počítat zvláště po silných letních bouřkách s přívalovými dešti, první taková byla zaznamenána už v září roku 1015. Během následujícího tisíce let bylo v Sasku a saském Krušnohoří zaznamenáno na 90 větších povodní, z nichž téměř polovina nastala během července nebo srpna. I v rámci těchto dvou měsíců jsou přitom rozdíly: nejvíce povodní připadá na období mezi 20. až 23. červencem a dále pak na dni kolem 29. července, 7. srpna a 13. srpna. Poslednímu z těchto dat ostatně odpovídá i nejhorší povodeň z nedávné doby – stoletá voda z 12./13. srpna 2002. Zimních, zvláště únorových povodní v důsledku rychlého tání sněhu bylo naproti tomu podstatně méně – za uplynulé tisíciletí jen necelá pětina z celkového počtu.

I když statistických dat není tolik, aby z nich bylo možné činit spolehlivé závěry, jedna věc je při pohledu na data povodní v uplynulém miléniu velmi nápadná. Až do počátku 20. století četnost povodní v jednotlivých měsících roku postupně, po dílčím únorovém maximu, narůstala od března až do kulminace v srpnu, aby pak v září prudce poklesla. V minulém a tomto století je však obrázek o hodně jiný – jednak ubylo zimních povodní, ale zejména se snížil podíl srpnových povodní ve prospěch povodní v červenci, ale i červnu a významně i v květnu. Zatím poslední z velkých povodní nastala v roce 2013 po vydatných několikadenních srážkách právě na přelomu května a června. Že by skutečně důsledek globálního oteplování s teplejšími zimami a menšími rozdíly mezi jarem a létem?

Michal Urban

Nejdecká radioaktivní povodeň

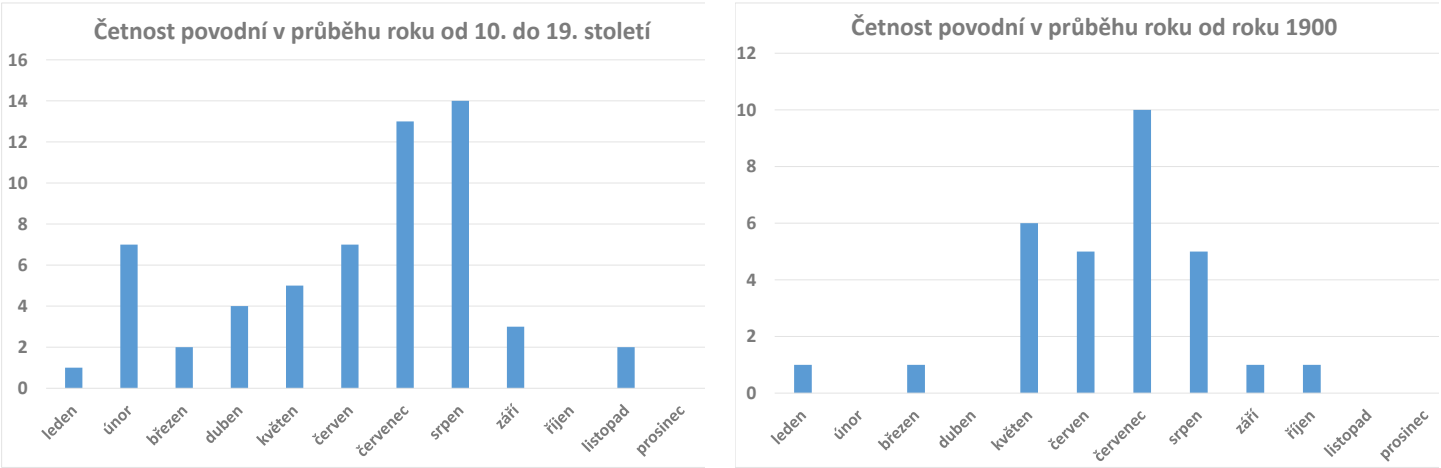
V pondělí 18. července uplynulo 60 let od jedné vážné katastrofy v Nejdku. Nebyla to povodeň v pravém slova smyslu, ani požár, ale radioaktivní záplava bahnem, které se valilo po protržení hráze odkalovacích nádrží z uranové úpravny rud, situované při silnici mezi Nejdkem a Novými Hamry (viz též Luft č. 6/2013). Zda to bylo lidské zavinění, nebo příroda, mi není známo. Vím ovšem, že ve dnech předcházejících silně pršelo a toho kritického dne prý pracoval někdo s bagrem na hrázi odkalovací nádrže.

Osobně jsem toho dne, byla to středa, pracoval ve výškové budově Přádelen česané příze Nejdek (tzv. mrakodrap) v laboratoři. V dopoledních hodinách jsem zaslechl zvláštní zvuk, jako když někdo láme hrst suchých větví. Otevřel jsem okno směrem k řece Rolavě a zahlédl něco hrozného – snad dvoumetrová vlna šedé hmoty se valila korytem Rolavy, jež tehdy ještě nebyla zregulována, a brala s sebou vše, co stálo v cestě – železná zábradlí kolem řeky, různé dřevěné konstrukce, vozíky s materiálem. Fabrika jela na plný provoz, nikdo nic netušil, žádná siréna nebo jiné varování. To přišlo až asi půl hodiny po průchodu hlavní záplavové vlny. Níže položené provozy (barevna, pomocné provozy a částečně sklady) už byly zaplaveny radioaktivním bahnem. Ovšem to v tom momentě ještě nikdo nevěděl.

Celá továrna vzápětí přestala pracovat, včetně závodní elektrárny, která tehdy ještě byla životně důležitá pro některé provozy. Závod měl v té době vlastní profesionální hasičský sbor, jenž ihned zahájil odklízecí práce. Pracovalo se v gumových holinkách, bez rukavic a nejvíc lopatami.

Uklízecí práce pokračovaly 19. a 20. července, postupně se obnovila výroba a kompletní provoz fungoval od pondělka 23. července 1956.

Linus Vrba

Četnost povodní v Sasku a saském Krušnohoří v jednotlivých měsících roku od 10. do 19. století (vlevo) a od roku 1900. V posledním století ubylo zimních povodní a změnila se četnost povodní od května do srpna – více se objevují už v květnu, podíl těch srpnových je naopak menší. Zpracováno podle údajů uvedených na stránce Hochwasser und Naturkatastrophen in Sachsen na de.wikipedia.org

AQUA CENTRUM AGRICOLA

AQUACENTRUM AGRICOLA

SPORT & RELAX & WELLNESS

Moderní centrum vodních radovánek v srdci Krušných hor
Vás zve k návštěvě.

- krytý bazén 25 m
- dětský bazének s vodopádem
- Kneippův chodník
- tobogán
- finská sauna, infrasauna a parní box
- whirlpool
- letní terasa s lehátky
- wellness procedury
- suché uhličité koupele
- radonové koupele
- relaxační masáže
- parafínové zábaly
- Pilates, Bosu, Aquafitness
- Nordic Walking
- solná jeskyně
- kryokabina
- fitness a solárium
- kadeřnictví
- kosmetika
- kavárna

LÉČEBNÉ LÁZNĚ JÁCHYMOV

LÁZEŇSKÉ CENTRUM AGRICOLA
T. G. Masaryka 403 | 362 51 Jáchymov
tel.: +420 353 836 000
e-mail: agricola@laznejachymov.cz

HOTEL&RELAX RESORT JÁCHYMOV

www.aquajachymov.cz www.laznejachymov.cz www.resortjachymov.cz

Pro naši společnost hledáme:

Doručovatele/ku novin

Pracovní náplň:
· roznos novin a reklamních materiálů do poštovních schránek v saském území
· práce v sobotu a ve středu
· řízení motorového vozidla

Váš profil:
· bydliště blízko německých hranic
· spolehlivost a zodpovědnost
· ochota používat svůj automobil k výkonu práce
· řidičský průkaz skupiny B a vlastní automobil podmínkou
· německý jazyk není nutný, ale je výhodou
· vhodné pro čilé starší občany

Nabízíme Vám:
· smlouva na dobu neurčitou
· možnost výdělku cca. 450,00 Euro/měsíčně
· proplacení cestovních nákladů
· vypůjčení poštovní tašky/poštovního vozíčku

Místo výkonu práce: Hlavní obvod Chemnitz (regiony Chemnitz, Freiberg, Mittweida, Plauen, Annaberg-Buchholz, Aue, Zwickau, Auerbach, Glauchau, přilehlé oblasti)

Začátek pracovního poměru: dle potřeby firmy

Mzda: 7,23 Euro/hodina brutto

Přihlášení online: www.cvd-mediengruppe.de/zustellercz

Kontaktní osoba: Šárka Vacková
Email: Sarka.Vackova@freiepresse.de nebo Mobil: +49 (160) 96 90 88 48
(Po - Pá 8.00 - 10.00, 14.00 - 15.00)
Chemnitzer Verlag & Druck GmbH & Co.KG, Vertriebskoordination
Brückenstr. 15, 09111 Chemnitz, Deutschland

CVD MEDIENGRUPPE

Krušnohorská Apatyka
...to nejlepší z našich Krušných hor.

Bylinné
oleje
masti
tinktury
čaje
specialitky
poradenství
e-shop
herbář

Nalezněte cestu zpátky k přírodním zdrojům bez chemie a jiných podpůrných prostředků

-100% přírodní produkty
-Natura Krušných hor
-Ruční domácí výroba
-Ruční sběr bylin
-Regionální produkt

www.krusnohorskaapatyka.cz

LESY JÁCHYMOV
PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

SPRÁVA LESŮ
MĚSTA JÁCHYMOVA

MYSLIVOST
❖ poplatkový lov jelení zvěře

NÁKUP A PRODEJ DŘEVA

PILAŘSKÁ VÝROBA
❖ certifikované stavební řezivo
❖ paletové přílezy
❖ řezání střešních krovů na zakázku do délky 10,5 m
❖ pořez na zakázku

K03050

MĚSTSKÉ LESY, Mathesiova 209, 362 51 JÁCHYMOV
tel.: **353 811 211,** fax: **353 811 221**
STŘEDISKO PILAŘSKÉHO PROVOZU
Dvořákova 999, tel.: **731 111 784**

HORSKÝ STATEK
ABERTAMY s. r. o.

vás zve k nákupu vlastních farmářských produktů a výrobků do prodejny v Abertamech, Farní 28

Nabízíme:
sýry z ovčího, kozího a kravského mléka, mezi nimiž jsou výrobky oceněné jako regionální potravina a biopotravina roku, lahvové vysokotučné kravské mléko, máslo a také čerstvé hovězí, vepřové a jehněčí maso z vlastního chovu.

Otevírací doba: pondělí až čtvrtek 10-18, pátek a sobota 8–18, neděle 10–18
Tel: 602 455 329 / e-mail: vlasta.jerabkova@farmazvirat.cz

OČNÍ OPTIKA
Marketa Tomková

pondělí až pátek
08:00 - 17:00

Sokolovská 1621
356 01 Sokolov

tel.: 352 669 406

u nás si vyberete...

www.optika-tomkova.webnode.cz

KOMINICTVÍ Kruták

Tel.: 608 318 420
E-mail: kominy@2jk.cz

• ČIŠTĚNÍ
• VLOŽKOVÁNÍ
• PORADENSTVÍ
• OPRAVY KOMÍNŮ
• POVINNÉ KONTROLY

VYMĚŇTE BRÝLE

DIOPTRICKÉ ZA SLUNEČNÍ

K laserové operaci očí luxusní sluneční brýle ZDARMA.

- Odstranění dioptrií laserem
- Operace šedého zákalu femtosekundovým laserem
- Operace zeleného zákalu
- Implantace nitroočních čoček
- Léčba sítnice
- Operace rohovky
- Estetické oční zákroky

VŠECHNY OČNÍ OPERACE NYNÍ I NA SPLÁTKY!

OČNÍ KLINIKA NEMOS

telefon: 733 594 993
www.ocnimpc.cz
www.facebook.com/ocnimpc

Výstava Abertamské rukavičkářství
Ausstellung Aberthamer Handschuhmacherei

9.7., *23.7., 6.8., *20.8., 3.9., *17.9., 8.10., *22.10., 5.11., *19.11., 3.12., *17.12.2016
13:00 - 17:00
* Ukázky výroby rukavic / Handschuherzeugungsvorführungen

Městský úřad Abertamy / Gemeindeamt Abertham
Skupiny i mimo otevírací hodiny po předchozí dohodě na:
Gruppen auch ausserhalb der Öffnungszeiten nach vorheriger Absprache unter:
728 550 146, rudalo@seznam.cz

TRUHLÁŘSTVÍ DORAZIN ABERTAMY

Vám nabízí

Srubový nábytek a dřevostavby z kulatiny

Novinka – řezba motorovou pilou

www.truhlarstvi-dorazin.cz

Kontakt:

Sokolská 406

362 35 Abertamy

tel.: +420 725 891 545

e-mail: dorazin.truhlarstvi@seznam.cz

Darujte pololetní předplatné
MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY - ZÁPAD
Za 300 Kč každý měsíc
ZÁŘÍ až ÚNOR
barevné svědectví z Krušných hor a okolí
poštou na doručovací adresu v ČR
Objednávky pro Vaše blízké zašlete:
herzgebirgeluft@seznam.cz

KRUŠNOHORSKÝ LUFT o.p.s.
Komenského 299, 362 37 Horní Blatná

TRUHLÁRNA KAŠPAR.CZ – NEJSME PLÁTCI DPH
VYRÁBÍ: OKNA, DVEŘE, ZÁRUBNĚ, SCHODY, NÁBYTEK AJ.
MOŽNOST POŘEZU VLASTNÍ KULATINY
MEINLOVA 188, PERNINK, T-353 892 383 ● M-723 331 711